

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXIX.

ČÍSLO 10

OKTÓBER 2021

Samota

Stretnutia s pápežom - Banícka omša - Misijná nedeľa - Páter generál
Koučing pomáha rásť - Sestra Stella - Modlitba viery - Pod'me na výlet

Tradičná banická omša v Kostole Najsvätejšej Trojice, 9. septembra 2021

Pravda musí dozrieť v samote

Veľmi veľa ľudí dnešnej doby sa bojí samoty. Tento stav tela i duše poväčšine v ľuďoch navodzuje negatívny pocit opustenosti. Aj Krátky slovník slovenského jazyka opisuje pojem samota takto: „*Odlúčenie od iných ľudí, opustenosť: pocit samoty, žiť v samote*“.

A tak človek uteká pred samotou a tichom a umelo ohlušuje svoje vnútro. Nechce počuť pravdu o Bohu, o sebe, o druhých ani o tomto svete.

Lev Nikolajevič Tolstoj hovorí: „*Pravda musí dozrieť v samote.*“ A tak človeku, ktorý hľadá pravdu a chce ju spoznať, nezostáva nič iné, len ísť v ústrety samote, ktorá môže mať rôzne formy. Následne potom samota vynáša na svetlo všetko to, čo je v našom srdci; to, čo v ňom treba nutne očistiť: egoizmus, pýchu, strach, predsudky... Samota je teda veľkou príležitosťou spoznávať seba v pravde - a v poslednej miere aj spoznávať Toho, ktorý sa často zjavuje v samote a v tichu, nášho milujúceho Boha. Ako hovorí prior kartuziánskeho kláštora Serra San Bruno, otec Jacquest Dupont: „*Jedinou povolenou samotou je samota lásky. Izolovať sa možno iba s úmyslom ešte viac milovať. Prečo nás Boh volá do samoty púšte? Chce nás zväzdať, prihovárať sa nášmu srdcu. Samota púšte je miesto zamilovaných. Veď zamilovaní sú vždy osamote.*“

Vážení čitateľa časopisu Bartolomej, prajem vám, aby vás práve samota uprostred sveta vždy privádzala k poznaniu skutočnej pravdy, lásky, nádeje a dobra.

Páter Ján Hríb, SchP

Stretnutie so Svätým Otcom v Dóme sv. Martina

Do Bratislavy som prišiel ráno už o 6:45. Chcel som sa na stretnutie so Svätým Otcom pripraviť. Vôbec som nečakal, že by som naň mohol ísť práve ja, keďže zúčastniť sa ho mohol iba jeden člen našej rehole. A vybraný som bol ja.

Chvilu čakania sme strávili počúvaním svedectiev, modlitbou ruženca i inými aktivitami, ktoré pre nás pripravili organizátori. Keď sme zvonku začuli potlesk, vedeli sme, že Svätý Otec prichádza. Bol veľmi uvoľnený a radostný. Vošiel dnu a hneď sa zastavil pri našich sestrách. Spýtal sa ich: „Čo ste ušli z kláštora?“ Sestry sa pousmiali a odpovedali mu: „Nie, matka predstavená nás pustila. A vrátíme sa späť!“ Pápež František neprechádzal okolo mňa na papamobile, ale pešo, a keďže som bol blízko uličky, vzdialený bol asi len meter odo mňa. Bol to pre mňa veľký zážitok. Cítil som z neho veľký pokoj. Aj počas celého stretnutia som sa cítil ako medzi svojimi. Boli tam predsa reholníci, zasvätení, katechéty, diecézni kňazi

či otcovia biskupi... Bolo mi medzi nimi (a s pápežom Františkom) veľmi dobre.

Text a foto: Dušan Hricko, OCD

Ako medzi svojimi

Niekedy je dobré počúvať volanie srdca. A ísť. Napríklad na stretnutie mládeže so Svätým Otcom do Košíc, i keď to môže znamenať púť takmer v plnom slova zmysle. Keď púť, tak púť - 920 km v priebehu 34 hodín a to všetko verejnou dopravou. Lebo púť nemá byť o komforte.

Tiché ráno nad Košicami, Hlavná ulica je uzavretá pre plánovanú návštevu Svätého Otca. Električky ešte poloprázdne, na štadión Lokomotíva - Košice prichádzajú len prvé stovky ľudí. Kontrola takmer ako na letisku, kupujem si kávu a vyhlídnem si miesto, kde sa zložím. Pútnicky a skromne, len toľko miesta, koľko zaberie človek sediaci na tráve futbalového štadióna.

Svätá omša a program

O 11:00 sa začala svätá omša, kardinál Dominik Duka celý čas hovorí po slovensky, stojím blízko sektora kňazov, teší ma, že viacerých poznám a niektorých aj z privedzského regiónu.

Po svätej omši nasleduje program na hlav-

nej ploche. Ľudia sa už počítajú v tisíckach - a ak by chcel niekto vidieť masu ľudí, z ktorých drvivá väčšina ochotne a poctivo dodržiava všetky protiepidemické opatrenia, tak práve toto bol ten priestor, kde sa to dialo (lebo aj tak sa prejavuje kresťanstvo). A usmievať sa dá aj očami.

Prichádzali mladí z celého Slovenska i blízkeho zahraničia, kde-tu počuť poľštinu, prítomnosť mladých z Ukrajiny je - vzhľadom na ťažký život tam - až dojímavou radostná. Sprievodný program pozostával z hudby, svedectiev, tanečného predstavenia, bubnovej šou i modlitby. Priestor je už plný ľudí - telom rôzneho veku, ale duchom všetkých mladých. Svätý Otec si želal, aby aj popredné miesta a prvé rady

v sektoroch zaplnili bežní mladí a nie vybraní predstavitelia rôznych oblastí života. Im bol pripravený VIP priestor celkom vzadu, síce s výborným výhľadom, ale dost' ďaleko od epicentra radosti - a zostal pomerne prázdny, pretože i VIP hostia asi zistili, že medzi bežnými pútnikmi im bude lepšie. A tak nejako bližšie.

Tak blízko, ako sa len dá

Modlitbu Korunky Božieho milosrdenstva vystriedal veľký mládežnícky zbor a orchester. Po hymne tohto stretnutia nasledujú ďalšie hymny Svetových dní mládeže. Nad štadiónom znie „Abba, Otče“ tak ako v roku 1991 v Čenstochovej, hudba sa mieša s hlukom policajného vrtuľníka. V papamobile prichádza Svätý Otec a zdraví ľudí, zblízka, tak, ako sa len dá. Pozerá na nich s láskou, žehná, je jasné, že aj on sa tu cíti príjemne. Slnko pomaly zapadá, ešte pár dní nám ho budú pripomínať opálené ruky s bielymi pásmi po identifikačných náramkoch.

Na pódiu Svätý Otec počúva svedectvá a otázky mladých. Hovoria za nás všetkých - lebo odpustenie, láska i kríž sa týkajú každého. Zbor a orchester hrá „Nech ten chrám zaplaví“ a uvedomujeme si, že ten chrám, to nie je len stavba z kameňov, cementu a skla, ale ten chrám, to sú ľudia, každý iný - a predsa všetci takí podobní. Sú chvíle, keď je chrámovou klenbou sama obloha, osvetlením zapadajúce slnko a kňazom samotný pápež.

Pripravené i spontánne

Svätý Otec začína svoj príhovor. Pomedzi pripravené myšlienky pridáva tie, ktoré mu napadajú priamo na mieste. Komunikuje s ľuďmi, udržuje kontakt a blízkosť napriek vzdialenosti. Ťažko vybrať kľúčovú myšlienku príhovoru, lebo ich bolo veľa. Médiá a cirkevní analytici vyberajú tú, ktorá sa snád' stala kľúčovou i pre celú návštevu Svätého Otca. Byť zakorenení a otvorení. Pevne zasadení v zemi, v spojení so životom a zároveň otvorení všetkým. Nie sme stvorení, aby sme sklo-

nili hlavu, ale aby sme ju pozdvihli k nebu a k druhým. Mňa sa dotkol ešte záver príhovoru - o kríži, o tom, že nemožno objasniť kríž bez lásky a že to, čo premieňa bolesť, je láska. A keď objímeme Ježiša, nachádzame radosť, silnejšiu ako čokoľvek iné. Potom nasleduje modlitba Otče náš, každý vo svojom vlastnom jazyku. Svätý Otec ju začína slovenským „Otče, náš“. A na záver požehnanie. Svätý Otec pozdravuje mladých a odchádza zo štadióna. Dav sa postupne rozpúšťa, ale väčšina ľudí ešte zostáva na mieste, znejú chvály, nad Košicami sa stmieva a mnohých čaká 500 km cesta domov. Bolo to krásne. Silné, jednoduché, autentické, nezabudnuteľné, absolútne hodné dvoch precestovaných nocí. Iné ako Prešov či Šaštín, také „mladé“. Duchom mladé.

O pár dní neskôr Svätý Otec na strednej audiencii v Ríme spomína na cestu na Slovensko. Označuje ju za púť nádeje, o stretnutí na štadióne v Košiciach hovorí ako o nezabudnuteľnom. Nemali by sme zabudnúť ani my. Na zážitok, ale ani na myšlienky. O láske, kríži a odpustení. A to je o to aktuálnejšie, o čo horšiu, egoistickejšiu a bezohľadnejšiu dobu žijeme.

Text a foto: Mária Kvetová

Pútnici v Šaštíne

Správu o tom, že Slovensko navštívi Svätý Otec, som rovnako ako väčšina Slovákov prijala s nadšením. Peter, zástupca Pána Ježiša, príde k nám! Spojili sme sa tri farnosti - Prievidza mesto, Zapotôčky a Handlová. Vďaka tomu sa 60 miest v autobuse rýchlo zaplnilo.

Po registrácii zaočkovaných účastníkov sme prostredníctvom pána dekana dostali ponuku registrovať sa na stretnutie ako VIP. To pre nás znamenalo dostať miesta bližšie k oltáru, teda bližšie k Svätému Otcovi. A keď oznámili, že stretnutia sa môžu zúčastniť aj neočkovaní, náš počet sa rozšíril o ďalších 14 účastníkov. K autobusu sa pridali mikrobuses a osobné auto.

Príchod Svätého Otca

V stredu 15. septembra o 1:00 hod. ráno sme vyrazili z Prievidze a s menšou zachádzkou sme o 5:00 vystupovali v Šaštíne. Náš sektor bol hneď vedľa sektora určeného pre kňazov. Ráno bolo chladné, a tak sme zababušení do vetroviiek a diek sledovali posledné prípravy.

Vďaka sprievodnému modlitebnému programu čas rýchlo utekal. Postupne sa sektory začali zaplňovať. My, keďže sme sedeli vpred, sme mali možnosť v uličke vidieť prichádzajúcich kňazov. Bolo úžasné sledovať, ako, keď okolo nás prechádzali, sa za nimi k plotu rozbíhali vždy iní pútnici, možno ich farníci, a s radosťou sa vítali. Sprítomňovalo sa tu podobenstvo o dobrom pastierovi a jeho ovečkách. Ako sme sa neskôr dozvedeli, na stretnutie

prišlo až 800 kňazov. Vytvorili jedno veľké biele kňazské more. Určite mnohých z nás naplnila veľká vďaka za dar kňazstva.

Ako sa priblížila deviata hodina, uzavreli sa všetky sektory a oči všetkých sa upreli na veľkoplošné obrazovky, kde sme videli, ako Svätý Otec prechádza ulicami Šaštína a blíži sa k nám. A keď sa pri oltári začal rozliehať potlesk a ovácie, vedeli sme, že Svätý Otec je tu. Papamobilom postupne prechádzal uličkami medzi sektormi. Neodčkavo sme čakali, kedy príde k nám. Keď sa priblížil, všetci sme ho nadšene pozdravovali, kývali sme mu a všade vládla veľká radosť.

Svätá omša

Svätý Otec potom celebrol svätú omšu spoločne s otcami biskupmi a kňazmi. Peter - hlavný pastier celej cirkvi. Ovládol nás pocit úžasnej jednoty celej cirkvi s pápežom. Jeho kázeň bola plná múdrych a pre nás tak potrebných myšlienok pre posilnenie našej viery. Ako vzor nám dal Máriu: „Takto je Panna Mária vzorom viery pre tento slovenský národ: viery, ktorá sa vydáva na cestu, vždy pobádaná jednoduchou a úprimnou zbožnosťou, vždy na púti, v hľadaní Pána. A prosím vás, zo-

staňte na ceste, stále! Nezastavte sa!“
 A pokračoval slovami: „Drahí bratia a sestry, nech vám Pán navždy zachová úžas, nech vám zachová vd'ačnosť za dar viery! A nech vám Preblahoslavená Panna Mária vyprosuje potrebnú milosť, aby vaša viera bola vždy na ceste, aby mala nádych prorocstva a bola vierou bohatou na súcit.“
 Po homílii svätá omša pokračovala. Vďaka veľkoplošným obrazovkám sme mohli pozorne sledovať, ako sústredene a s veľkou úctou slúžil Svätý Otec liturgiu na nádherne vyzdobenom oltári vedľa sochy Sedembolestnej Panny Márie, ktorej na konci svätej omše venoval kyticu zlatých ruží.

Pútnické dojmy

Keď som sa po svätej omši rozhladla okolo seba, videla som všetkých okolo usmiatech, radostných, vd'ačných za tento úžasný dar, dar stretnutia so Svätým Otcem. Bol to naozaj nezabudnuteľný zážitok. Chvilku sme ešte počúvali Moniku a Ondreja Kandráčových, ale boli sme takí plní dojmov, že sme tie pesničky ani nedokázali vnímať. Preto sa aj oni po niekoľkých piesňach s nami rozlúčili.

Spolu s davom ostatných pútnikov sa nám podarilo dostať k nášmu autobusu. Všade bolo mnoho policajtov, hasičov, dobrovoľníkov, ktorí usmerňovali pútnikov pri hľadani svojich parkovísk a organizovali dopravu. Patrí im veľká vd'aka, pretože pracovali nonstop. Nevydýchli si ani o ôsmej hodine, keď sa mali uzavrieť všetky prístupové cesty, pretože autobusy a autá vraj prichádzali do Šaštína takmer až do konca svätej omše.

Okolo druhej hodiny poobede sa náš autobus vydal na cestu domov. Obdivovali sme nádhernú slovenskú prírodu, prechádzajúce cez Senicu a Myjavu až do Prievidze. Potvrdilo sa nám to, čo Svätý Otec povedal hneď po príchode - že Slovensko je jedna báseň. Naši spolupútnici, ktorí cestovali mikrobusedom a autom, uviazli medzi množstvom áut na veľkej lúke - parkovisku, preto prišli do Prievidze s menším oneskorením, ale aj napriek tomu boli spokojní a plní nezabudnuteľných zážitkov.

Vďaka

Ďakujeme vám všetkým, ktorí ste sa napriek všetkým problémom rozhodli zúčastniť sa stretnutia so Svätým Otcem v Šaštíne! Vytvorili sme pekné dekanátne spoločenstvo, spoznali sme aj farníkov z Handlovej.

Ďakujeme pánu dekanovi a našim kňazom za výbornú spoluprácu pri organizovaní tejto púte. Veríme, že naše farnosti sa budú stretávať aj pri ďalšom putovaní, že sa nezastavíme a budeme spolu kráčať po ďalších cestách za Ježišom.

Ďakujeme všetkým trom vodičom za bezpečnú jazdu! Ďakujeme za modlitby a duchovnú podporu aj tým, ktorí na poslednú chvíľu ochoreli alebo z iných dôvodov nemohli putovať s nami. A ďakujeme Pánu Bohu za nádherné chvíle, úžasné počasie a za nášho Svätého Otca! Nezabúdajme sa za neho stále modliť.

Text: pútnička Elena Cagáňová
 Foto: pútnici z Prievidze

Dva dni som „naháňal“ pápeža po Slovensku

Aj takto by som mohol popísať moju účasť na návšteve Svätého Otca Františka, rímskeho pápeža, na Slovensku. Hoci bola len dvojdná, dala zabrat'. Počas tých dvoch dní som spal dohromady asi len päť hodín a na cestách som strávil asi 1 000 km, z toho približne 500 km ako šofér. Ale stálo to za to.

V pondelok som sa zúčastnil stretnutia kňazov, katechétoz a zasvätených osôb s pápežom Františkom v bratislavskom Dóme sv. Martina. Jeho príhovor som si vypočul ale až doma, lebo organizátorom zlyhala technika a asi polovica účastníkov nepočula preklad z taliančiny do slovenčiny.

Toto stretnutie bolo len takou jednohubkou pred hlavným chodom môjho „naháňania“ pápeža - pred božskou svätou liturgiou v Prešove. Už pri príchode som bol veľmi potešený prácou dobrovoľníkov. Kmitali ako včeličky, boli všade a vždy ochotní pomôcť. Na samotnej liturgii a programe pred ňou som bol oblečený v kňazskom rúchu a sedel som asi tak 80 metrov od hlavného oltára medzi ostatnými kňazmi, a teda som ako-tak videl aj priamo na liturgický priestor. Ale viac som toho aj tak mohol vnímať skôr na neďalekej veľkoplošnej obrazovke.

Liturgiu nášho východného obradu milujem. Pri tejto príležitosti sa však ukázala akoby v plnšej kráse, ako nevesta v ešte krajšom šate. Ten obraz mi dlho ostane v pamäti a v srdci. Hlava katolíckej

cirkvi, traja biskupi gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku, ostatní biskupi, dvaja diakoni a asi 300 kňazov. A to všetko sprevádzal zborový spev dvoch na tento účel spojených speváckych zborov z východu Slovenska.

Najhlbším okamihom pre mňa bolo, keď som spolu s mojím pápežom, mojimi biskupmi a mojimi spolubratmi v službe vyslovoval mohutným spevom slová Premenenia - slová ustanovenia Eucharistie. Keď každý jazyk mlčal, diakoni napodobňujúci anjelov sa nemo dívali na zázrak, ktorý sa dial na oltári, a len z úst tých prítomných približne 350 vysvätených mužov viery sa ozývali slová, ktoré už viac ako dvetisíc rokov menia svet. Byť maličkým kamienkom tejto dokonalosti, tejto nebeskej slávy sprítomnenej tu na zemi bolo krásne, úžasné, majestátne, dôstojné, veľkolepé, mystické, nádherné.

Cestou späť sa nám pokazil autobus na diaľnici, ale z našej radosti to neubralo. Deficit spánku som dobiehal ešte ďalšie tri dni.

Jozef Durkot

Banická omša bola slávnostná aj vo všedný deň

Pri príležitosti Dňa baníkov mesto Prievidza a Hornonitriansky banický spolok spoločne pripravili banickú omšu. Slávila sa v piaristickom kostole vo štvrtok 9. septembra 2021.

Keďže sa nekonal banický jarmok, po dohode organizátorov sa táto malá slávnosť presunula z obvyklej nedele na deň, keď sa v našich končinách slávi sviatok baníkov. Ten pripadol na bežný štvrtok počas týždňa, ktorý dostal slávnostnejší nádych.

Liturgiu svätej omše spestril Banický spevokol Kahanec za sprievodu Evy Hajnovičovej - Balagovej zo ZUŠ L. Stančeka v Prievidzi a hrou na organe Alica Karpíšová. Svätú omšu celebroid ThLic. Vladimír Slovák, ktorý v homílii prítomných povzbudil k tomu, aby aj vo všedné dni budovali tri vzťahy - k Bohu, rodine a práci. Blízkosť vzťahu baníkov k Bohu ilustroval aj prečítaním starej banickej modlitby, ktorá bola pôvodne uverejnená v roku 1934 v časopise Karpatenland.

Alojz Vlčko

Menlivé časti liturgie

„Pod'te, pokloňme sa a padnime pred Kristom, spas nás, Synu Boží, ... Aleluja!“
 Pri tomto zvolaní ľudu kňaz vstupuje s evanjeliárom do svätyne a začínajú sa spievať menlivé časti - tropár, kondák.

Tropár (z gréckeho *troparion*, čo znamená víťazstvo) je pieseň oslavujúca udalosť konkrétneho sviatku alebo duchovné hrdinstvo svätca príslušného dňa.

Hneď po tropári nasleduje kondák (z gréckeho *kontakion*, čo znamená krátky). Je to tiež krátka pieseň obsahujúca základnú charakteristickú myšlienku sviatku alebo oslavy svätého.

Tropáre a kondáky sú teda krátke oslavné modlitby či piesne zostavené pri príležitosti sviatku Ježiša Krista, Bohorodičky alebo svätého a ich zmyslom je vystihnúť v krátkosti hlavnú myšlienku daného sviatku.

Kantorovať (spievať) božskú liturgiu je „kumšť“

Tropáre a kondáky sa spievajú na rôzne melódie. Je 8 základných kategórií týchto melódií. Tie nazývame hlasy - osmohlasník - osem hlasov. Každý hlas má melódiu pre tropár, kondák a prokimen (to je verš pred čítaním apoštola).

V rámci hlasu sú niekedy melódie pre tropár a kondák odlišné. Kantor (ten, kto spieva liturgie) by mal poznať všetky tieto melódie. Tým pádom musí poznať 12 rôznych základných melódií pre tropáre a kondáky a k tomu 8 melódií prokimen. Okrem toho sú v každom hlase ešte aj tzv. samohlasy - to je ďalších 8 melódií a tzv. podobien, čo sú špeciálne melódie. Teda je nutné vedieť približne 30 melódií a hlavne ich treba vedieť použiť na rôznych text (v liturgických knihách je uvedený text a pred ním informácia, na akú melódiu sa má spievať). A to hovoríme len o menlivých častiach, nie o stálych častiach slávenia. Hudobný sluch a spevom trénované hrdlo je preto pri slávení východnej liturgie veľmi potrebné.

Pripodobnenie sa serafínom ...

Kým ľud skrze spevy tropárov a kondákov spoznáva charakter sviatku dňa, kňaz sa potichu modlí modlitbu Trojsvätej piesne: „...Prijmi, Pane, aj z našich hriešnych úst trojsvätú pieseň a navštív nás vo svojej dobrote. Odpusť nám všetky vedomé i nevedomé prehrešenia, posväť naše duše i telá a daj, aby sme ti zbožne slúžili po všetky dni svojho života...“

Touto modlitbou kňaz uvádza seba a ľud do obrovskej bázne, lebo toho, ktorého „trojsvätou piesňou ospevujú serafíni, velebia cherubíni a klaňajú sa všetky nebeské mocnosti“ budeme teraz my - prítomný ľud - oslavovať svojimi hriešnymi perami, použijúc slová, pri ktorých sa chvejú aj serafíni: „Svätý Bože, svätý Silný, svätý Nesmrteľný, zmiluj sa nad nami“ (csl. „Svjatyj Bože, svjatyj Kripykj, svjatyj Bezsmertnyj pomiluj nas!“).

Text: Jozef Durkot, gréckokatolícky farár
 Foto: Štefan Kollár

Po pápežovi aj páter generál

Neprešiel ani týždeň od návštevy pápeža Františka na Slovensku a rehoľa piaristov privítala v našej krajine ďalšieho vzácneho host'a - generálneho predstaveného rehole, pátra Pedra Aguada, SchP. V utorok 21. septembra zavítal aj do Prievidze.

Hneď po príchode navštívil páter generál škôlkarov a následne pozdravil všetkých učiteľov školy. Pomodlil sa spolu s deťmi a pátrom Jankom v školskej kaplnke a nahliadol i na niekoľko vyučovacích hodín na prvom stupni základnej školy, ale tiež na gymnáziu a v strednej odbornej škole. Stretnúť ho mohli aj deti, ktoré práve na hodine telesnej výchovy cvičili v telocvični.

Poobede absolvovali s pátrom generálom osobné rozhovory naši prievidzskí pátri piaristi. Veriaci v piaristickom kostole s ním mohli vytvoriť jedno spoločenstvo počas večernej sv. omše. Jeho slovami sa nechali povzbudiť aj členovia piaristickej fraternity.

V krátkom príhovore učiteľom v zborovni školy odporúčal páter generál vychovávateľom dnešnej mladej generácie tri veci: ďakovať, odpúšťať a byť autentickými. Veríme, že sa im (i nám všetkým) jeho odkazu bude dariť držať čo najlepšie!

Text: Petra Humajová
Foto: archív školy

Vo vatikánskych farbách

Žiaci a učitelia piaristickej školy privítali pápeža Františka tak trochu „po svojom“. V utorok 14. septembra sa do školy obliekli do oblečenia vatikánskych farieb - skombinovali žltú s bielou.

Viacerí vďaka tomu vytiahli zo svojho šatníka veci, o ktorých už možno ani netušili, že ich ešte majú. Vďaka tejto akcii bolo v škole cítiť veľkú jednotu nielen v atmosfére radosti z príchodu pápeža, ale i ochotu prijať výzvu a chopiť sa jej so všetkou vervou!

-ph
Foto: archív školy

Misijná nedeľa 24. októbra 2021

„Lebo my nemôžeme nehovoriť o tom, čo sme videli a počuli.“ (Sk 4,20)

Vo všetkých kostoloch na Slovensku sa bude sláviť Misijná nedeľa 24. októbra. Motto tohtoročnej Misijnej nedele pozýva všetkých kresťanov, aby sa navzájom učili vzájomne zdieľať bohatstvo viery. Na Slovensku sa tento rok upriamujeme na Keňu.

V hlavnom meste Kene, v Nairobi, žijú takmer 2 milióny obyvateľov v slumoch. Okrem toho existuje veľké množstvo ľudí, ktorí už roky utekajú do Kene z Južného Sudánu, Somálska a ďalších afrických krajín.

Sever Kene, ktorý je veľmi chudobný, pravidelne postihujú extrémne suchá. Hladomor postihuje viac ako dva milióny ľudí vrátane 350 000 detí. V Turkane vyschlo za posledné obdobie 70 % vodných zdrojov. Keňa má takmer 53 miliónov obyvateľov, z nich sa 60 % hlási ku kresťanstvu.

Jeden z najväčších slumov, slum Mukuru, tvorí pás široký 600 až 1 000 metrov, ktorý lemuje rieku Mukuru a má dĺžku približne 13 kilometrov. Žije tu takmer 800 000 ľudí bez pitnej vody, elektriny, hygienických zariadení. V maličkých chatrčiach zo zvyškov plechu, lepenky či dreva sa tiesni v jednej miestnosti často aj 6 - 10 osôb. V Nairobi žije viac než 50 000 detí priamo na ulici.

Motív plagátu k Misijnej nedeli 2021

Na plagáte sa nachádza dievča, ktoré nabera vodu do bandasiiek. V kraji Samburu prejdú ľudia za vodou osem kilometrov pešo a váha bandasiiek s vodou je 20 kg. Modlíme sa za misionárov a za našich bratov a sestry v Keni a na celom svete. Ak sa rozhodnete pomôcť finančne, môžete tak urobiť vo vašom kostole na Misijnú nedeľu 24. októbra.

Zbierku podpora aj členovia Klubu priateľov misií

Členovia Klubu priateľov misií vám v tento deň počas nedelných svätých omší budú ponúkať za dobrovoľný príspevok

rôzne náboženské predmety, sošky, obrazy, ružence, knihy a iné ručne vyrobené predmety. Ak máte doma nazvyš niektoré z uvedených predmetov, môžete nám ich doniesť v sobotu 23.10. po večernej svätej omši do farského kostola a aj takýmto spôsobom podporiť misie v Keni.

Celková vyzbieraná suma na úrovni farnosti, diecézy a Slovenska je určená výlučne na misijné diela pápeža.

Viac informácií nájdete na webovej adrese www.misijnediela.sk.

Elena Cagaňová, členka Klubu priateľov misií

Misijná nedeľa

24. októbra 2021

„Lebo my nemôžeme nehovoriť o tom, čo sme videli a počuli.“ Sk 4,20

www.misijnediela.sk

zbierka pre
Keňu

Koučing pomáha človeku objaviť potenciál rastu

Keď som ju požiadala o krátke predstavenie sa, napísala mi o sebe i tieto slová: „Po celý život pracujem s ľuďmi. Milujem ich spoznávanie a takisto spoznávanie rôznych kultúr. Som veľmi spoločenská a empatická.“ Pravdepodobne tieto vlastnosti priviedli nedávno Michaelu Laurincovú (38) k niečomu, čo praktizovala už počas svojho pôsobenia v banke, len pre to nemala presné pomenovanie. Dnes už vie, že išlo o koučovací prístup. Čím viac ho poznáva, tým viac ju nadchýňa. A túži prostredníctvom neho slúžiť i iným.

▪ Obdobie koronakrízy a časy nútej domácej izolácie uvrhli mnohých ľudí do spôsobu života, aký by asi nikdy nečakali. Zmenil sa charakter ich práce a nezriedka zostávali osamotení a bez možnosti reálneho kontaktu s ľuďmi, ktorých majú radi. Ty si však práve v tomto období objavila niečo nové a prínosné - kresťanský koučing, výstižne charakterizovaný i slovami „premieňajúce rozhovory“. Ako si sa k takémuto niečomu dostala?

Tá cesta bola doslova „Božím dielom“. Je to jedna z tých udalostí, o ktorých si najskôr pomyslíte, že to bola náhoda, no s odstupom času v nej odhalíte dokonalé Božie plánovanie.

Počas prvej vlny pandémie ponúkalo kresťanské centrum pre rodiny Family Garden mesačnú službu „pro bono“ (čiže bezplatný) rozhovor s kresťanským koučom, kde sa dalo rezervovať hodinové stretnutie. Prišlo mi to práve vhod, a tak som vyskúšala.

Po rozhovore sa vo mne niečo silné pohlo. Okrem toho, že to bol naozaj premieňajúci rozhovor, v ktorom som si poriešila veci, ktoré ma trápili, zrazu som sa videla na opačnej strane. Nie ako koučovaný, ale ako kouč. Každým dňom to vo mne silnelo a ja som sa odhodlala zavolať koučku, s ktorou som ten rozhovor mala. Ona ma do toho veľmi povzbudila, a tak som sa pustila do vybavovania.

Nebolo úplne jednoduché dostať sa práve na výcvik kresťanského kouča. Bolo

treba splniť viacero podmienok a aj tak ma hneď nevybrali. Boh sa však o všetko postaral. Dva dni pred začiatkom kurzu mi z Family Garden zavolali, že sa im odhlásil nejaký účastník a ja som prvá v poradí ako náhradník, že či mám záujem. Bola som vtedy tuším šťastnejšia ako vo chvíli, keď som spromovala. (Smiech.)

▪ Čím ťa vízia premieňajúcich rozhovorov zaujala?

Rady a odporúčania špecialistov majú svoj veľký význam. Či už ide o poučenia od učiteľa, trénera, mentora, právnik, lekára, terapeuta, manželského poradcu, psychológa alebo kňaza. Dávanie rád však funguje iba po určitú hranicu. Za ňou je namáhavá práca vo svojom vnútri.

Vďaka koučingu viem pomôcť inému človeku vykonať túto vnútornú prácu a prebrať za jej výsledok zodpovednosť. S odpoveďou, ktorú tam nájde, sa vie stotožniť ľahšie, pretože ju objavil sám. Ako kouč som mu tiež oporou v neistote, ktorá zvyčajne proces vnútornej zmeny sprevádza. Pomáham mu nájsť potrebné zdroje a urobiť kroky, aby plánovanú zmenu vo svojom živote plnohodnotne zrealizoval.

▪ **Kto môže o takéto rozhovory požiadať? A v čom môžu byť pre neho prínosom?**

O premieňajúce rozhovory môže požiadať takmer ktokoľvek. Tak ako človek chodí na spoveď, tak isto potrebuje aj hlbšie rozhovory s niekým, kto je nestranný a snaží sa mu porozumieť, nielen ho vypočuť.

Koučing je vhodný pre ľudí, ktorí chcú vo svojom živote dosiahnuť zmenu a žiadna zásadná prekážka (napr. dlhodobá depresia) im v práci na tejto zmene nebráni. Môžu sa z rôznych dôvodov nachádzať v zložitej situácii, musia byť však dostatočne emocionálne stabilní a schopní robiť efektívne kroky, ktoré sa týkajú ich každodenného života.

Rozhovor s kresťanským koučom prináša spôsob, ako odhaliť v sebe potenciál rastu, ako objaviť riešenia, o ktorých sme boli presvedčení, že ich nemáme, ako vyriešiť životné ťažkosti a pritom rešpektovať plnohodnotné kresťanské hľadisko. Medzi najčastejšie okruhy otázok, s ktorými sa ľudia na kresťanských koučoch obracajú, patria krízy v manželskom vzťahu, hľadanie spôsobov, ako prehliť spoločný duchovný život či odovzdať vieru svojim deťom, ako sa dobre rozhodnúť, ako získať istotu pri voľbe životného partnera či ako zostať verný Bohu aj po prípadnom rozchode s partnerom.

▪ **Ako takéto premieňajúce rozhovory prebiehajú v praxi?**

Úplne jednoducho. Keď ma klient kontaktuje, dohodneme si čas, ktorý mu

nerušene venujem. Koučing sa realizuje obyčajne formou jednogodinových (60 min.) stretnutí. Ich počet aj frekvencia býva najčastejšie závislá od zložitosti riešenej témy, ale najmä od pokroku, ktorý koučovaný dosahuje. V niektorých prípadoch sa môžu rozhovory realizovať telefonicky alebo cez internet.

V rozhovore kouč kladie otázky tak, aby si koučovaný ujasnil svoje hodnoty, cieľ zmeny, nabáda ho k prevzatíu zodpovednosti, dáva mu úlohy, vyžaduje ich plnenie, pomáha mu definovať kroky, ktoré sú k zmene potrebné, poskytuje mu inšpirujúce informácie (no nie rady). Je však výlučne na koučovanom, do akej hĺbky a do ktorých oblastí sa rozhodne ísť.

▪ **Pojem koučing nie je neznámy ani v bežnom svete. Čím sa líši kresťanský koučing od toho svetského? A čo majú spoločné?**

Kým svetský koučing pomáha človeku dostať sa tam, kam chce on sám, kresťanský koučing ide ďalej. Pomáha človeku žiť naplno život, ku ktorému ho pozýva Boh. Vníma človeka ako Bohom stvoreného a smerujúceho k Bohu. Venuje pozornosť tomu, aký je Boží plán pre život koučovaného a snaží sa to premietat' aj do riešenia jeho problému.

Aj samotný kouč sa v kresťanskom koučingu snaží otvárať Duchu Svätému a nechávať sa ním viesť pri práci s klientom. Uvedomuje si svoju zodpovednosť voči Bohu, čo je pre neho v tejto službe najväčší záväzok.

▪ **Áký je rozdiel medzi koučingom a poradenstvom?**

Ak si myslím, že niekto potrebuje psychológa, je mojou prvoradou povinnosťou poslať ho za ním. Ja ako kouč iba riešim, kde človek je a kam chce ísť, k naozaj ťažkým témam sa nedostávam.

Úlohou profesionálneho kouča nie je niekomu radit'. Poradenstvo a psychológ to však robia a vlastne aj potrebujú robiť. Idú až za hranice súčasnosti a často sa

ocitnú v minulosti, kde je koreň problému. Psychológa vyhľadá človek, ktorý potrebuje poradiť s určitou konkrétnou situáciou a čaká od poradenstva konkrétne rady a odpovede na svoje otázky. Dobrý psychológ vám dokáže poradiť v priebehu pár sedení, jeho rady sú však všeobecnejšie a rozhodnúť sa nakoniec aj tak musíte sami.

▪ **Nepodobá sa premieňajúci rozhovor v niečom i na sviatosť zmierenia, prípadne na duchovné sprevádzanie? Čím sa od nich líši?**

Osobne si myslím, že sa to v istých okamihoch môže trochu prelínať. Niekedy nám dobre padne, keď máme možnosť ísť na spoveď mimo oficiálneho spovedného času v kostoloch. Takáto spoveď zvyčajne trvá dlhšie a môžeme sa počas nej viac porozprávať a rozobrať veci hlbšie. V praxi na to veľmi nie je čas, ale duša to potrebuje. Iste je veľkým prínosom mať možnosť doplniť spoveď premieňajúcim rozhovorom. Človeka to obohacuje.

Čo sa týka duchovného sprevádzania, pri ňom sprevádzajúci človek jednotlivca skôr usmerňuje, dáva mu poučenia a rady, ktoré by mohli napomôcť jeho duchovnému rastu. Usiluje sa „rozširovať“ prácu Ducha Svätého v pohľade na životné udalosti a rozhodnutia daného človeka.

Pri koučingu je klient vedený tak, aby sám objavoval svoje zdroje, náchádzal riešenia a zadefinoval si kroky na ich naplnenie. Prístup k danému človeku je však v oboch prípadoch prijímajúci a diskretný, založený na dôvere a rešpekte. Realizuje sa v atmosfére sprevádzanej modlitbou.

▪ **Koľko trval a ako prebiehal samotný výcvik teba ako kouča? Kto ho na Slovensku zastrešuje?**

Samotný výcvik trval tri a pol mesiaca. Jeho súčasťou bolo veľa tréningových rozhovorov, po ktorých nasledovali mentorské. V rámci nich sme si počúvali svoje koučovacie rozhovory a rozoberali

sme v nich všetko možné, dokonca aj tón hlasu. Hľadali sme spôsoby, akými by sa mohli stať ešte lepšími, ešte hodnotnejšími a ešte efektívnejšími.

Výcvik som absolvovala v už spomínanej organizácii Family Garden s osobným garantom Mariánom Kubešom, ktorý sa koučingu profesionálne venuje už dvadsať rokov.

▪ **Spolu s tebou sa výcviku zúčastnili nielen laici, ale i viacerí kňazi či zasvätené osoby. Ako oni hodnotili prínos nadobudnutých zručností do svojho vlastného poslania?**

Bolo aj pre mňa veľmi zaujímavé pozorovať ich a počúvať, čo to s nimi robí. Tým, že sú v službe a pomáhajú, hovorili o tom, aké to bolo pre nich namáhavé zrazu odpojiť svoje vlastné riešenia, zapojiť len srdce a počúvať človeka; dôverovať tomu, že on sám nájde odpoveď na problém, s ktorým za koučom prichádza.

V praxi sú zvyknutí dávať odporúčania, hovoriť o vlastných skúsenostiach - a zrazu boli postavení pred niečo úplne iné, čo narušilo ich zaužívané vzorce uvažovania. Sami na sebe si vyskúšali silu takéhoto rozhovoru. Na záver všetci konštatovali, aké obohacujúce to pre nich bolo a že vďaka tomu ich služba isto nadobudne nový rozmer, o čom vďaka našim postkoúčingovým stretnutiam viem, že sa u nich aj reálne deje.

▪ **Ako môžu byť kresťanskí kouči - laici užitoční vo svojich farnostiach? Dá sa spoľahnúť na ich diskretnosť?**

My, kouči, sme viazaní Etickým kódexom kresťanského kouča, ktorý pred každým rozhovorom písomne prehlasujeme v Koučovacej dohode. Kresťanský kouč dokáže výrazne odbremeniť kňaza v jeho službe.

▪ **Keby mal niekto z našej farnosti záujem o absolvovanie premieňajúceho rozhovoru, kam sa môže obrátiť?**

Každý, kto by to chcel hoci len zo zvedavosti vyskúšať, ma môže kontaktovať mailom či telefonicky a dohodnúť si deň a čas stretnutia.

▪ **Ako by si si ty predstavovala svoju budúcnosť v tejto službe?**

Keď ste koučom alebo kráčate s koučom, vediete veľmi aktívny život. Pýtať sa a zamýšľať sa postupne sa stáva súčasťou vášho každodenného života. Príbehy, okolnosti, situácie sa pre vás stávajú námetom reflexie a rastu.

Najväčším koučom bol Ježiš Kristus. Neďával hotové recepty. Kládol otázky, roz-

prával podobenstvá a tiež povedal: „Učte sa odo mňa.“ a „Dal som vám príklad.“ Čo konkrétne to znamená v našom živote, to si už musí každý hľadať sám.

Ja túžim nasledovať Ježiša Krista a plne mu dôverujem, že keď on zapálil srdce pre takúto službu, má s ňou aj svoj plán. Nechcem predvídať jeho kroky, ale túžba venovať sa plne koučingu zostáva hlboko v mojom srdci.

Ďakujem za rozhovor!
Petra Humajová

Foto: archív Michaely Laurincovej

Michaelu Laurincovú môžete v prípade záujmu o premieňajúci rozhovor kontaktovať na mailovej adrese mlaurincova@gmail.com alebo telefonicky na t. č. 0908 160 732.

Michaela Laurincová - narodila sa pred 38 rokmi vo Veľkom Krtiši, vyrastala v obci Hrušov (okres Veľký Krtíš). Študovala na Obchodnej akadémii v Krupine, neskôr si zvolila odbor Bankovníctvo a manažment v Prahe. Žila v Krupine, Rožňave, Košiciach a v súčasnosti je jej domovom už deväť rokov Prievidza. Trinásť rokov úspešne pôsobila v bankovníctve a aj naďalej sa profesionálne venuje oblasti financií. Je mamou dvoch detí - Lívie a Jeruška. Miluje turistiku a nordic walking, prírodu, kvety, umenie, Tatry a Božiu prozreteľnosť.

Nie je dobre, že je človek sám

„Pán, Boh, povedal: *„Nie je dobre, že je človek sám. Urobím mu pomocníka, ktorý mu bude podobný.“*

Keď Pán, Boh, utvoril z hliny všetku poľnú zver a všetky nebeské vtáky, priviedol ich k Adamovi, aby videl, ako ich pomenuje. Lebo ako Adam nazval každú živú bytosť, tak sa ona volá. A Adam dal mená všetkému dobytku, všetkým nebeským vtákom a všetkým poľným zvieratám. Ale pomocník, ktorý by bol podobný Adamovi, sa nenašiel.

Pán, Boh, teda dopustil na Adama hlboký spánok. A keď zaspal, vybral jedno z jeho rebier a jeho miesto zaplnil mäsom. Z rebra, ktoré Pán, Boh, Adamovi vybral, utvoril ženu a priviedol ju k Adamovi.

A Adam zvolal: „Toto je konečne kost' z mojich kostí a telo z môjho tela. Bude sa volat' Mužena, lebo z muža bola vzatá.“ (Gn 2,18-24)

Na prvý pohľad sa toto tvrdenie zdá byť zvláštne. Adam nie je sám. Boh mu dal záhradu, v ktorej je hojnosť vody, stromov i rastlín. Dokonca má navôkol aj množstvo zvierat stvorených z mäsa a krvi. Napriek tomu, že v záhrade je veľa živočíchov, ktoré majú telo podobne ako Adam, Adam je stále v určitom slova zmysle opisovaný ako osamelý.

Táto skutočnosť naznačuje, že Adam má niečo, čo iné stvorenia nemajú. Tým, že si všimne, čím sa odlišuje od zvierat, uvedomí si, že on sám je niečím viac než len telom - že má aj duchovnú stránku.

Pôvodná jednota

Ako stvorenie s telom aj dušou je Adam jedinečný. V celom stvorení neexistuje nikto ako on. A to je problém. Ak bol Adam stvorený, aby uplatňoval „zákon daru“ (aby sa obetoval vo vzťahu vzájomnej lásky), je v tomto štádiu v istom zmysle neúplný. Nie je schopný žiť zákon lásky, pretože nejestvuje nikto, komu by sa ako rovnocenný partner mohol darovať. Nejestvuje žiadna iná ľudská bytosť s telom a dušou ako on. Preto Boh hovorí: *„Nie je dobre, že je človek sám.“*

Boh odpovedá na Adamovu osamelosť tým, že stvorí ďalšiu ľudskú bytosť, Evu, aby mu bola manželkou. *„Adam zvolal: „Toto je konečne kost' z mojich kostí a telo z môjho tela.“*

Ján Pavol II. poznamenal, že to bolo po prvý raz, keď človek vyjadril radosť a nadšenie. Dovtedy nemal dôvod tešiť sa, pretože mu chýbala bytosť, akou je on sám.

Teraz však má niekoho, komu sa môže týmto jedinečným spôsobom darovať. Nadšene vykrikuje: „Konečne!“ Odteraz je totiž schopný žiť zákon daru a prostredníctvom spojenia s Evou sa stáva tým, kým má byť. Práve tak, ako stvoreniu ľudstva v prvej kapitole predchádzalo Božie rozhodnutie *„Urobme človeka“* (Gn 1,26), tak i tu potrebu ženy vyjadri sám Boh. Na pozadí skoršieho sedemnásobného refrénu *„a Boh videl, že je to dobré“* v prvej kapitole vznikne kontrast s prekvapujúcim Božím výrokom, že v stvorení niečo *„nie je dobré“*. Je to istý spôsob podania, ako upozorniť čitateľa na spoločensť a vzťahy človeka, ktoré patria k podstate jeho života, najmä na spoločensť muža a ženy. Utvorená pomoc nie je iba posilou pre každodennú prácu alebo pre zrod detí, hoci tieto dôvody zahŕňa, ale vzájomná podpora umožňuje najmä spoločensť medzi ľuďmi. *„Dvaja sú na tom lepšie ako sám človek... a keď padnú, jeden zdvihne druhého. Beda však samému, keď padne!“* (Kaz 4,9-10)

Cesta zo samoty

Hoci Boh konštatuje, že človek potrebu-

je pomoc, jej utvorenie mešká, čím vzniká kontrast s prvou kapitolou, kde sa Božie slovo okamžite splňa; a tiež vznikne aj určité napätie, v ktorom cítiť samotu človeka. Boh pred ním privedie všetky zvieratá a čitateľ na ne hľadá v nádeji, že možno nejaké bude pre ním vhodným partnerom.

Hoci v hebrejčine sa označenie zvierat podobá menu Eva, nie sú tým, koho človek hľadá. Napriek nadvláde človeka nad inými stvoreniami, ktorú Boh umožní človeku ich pomenovaním, vhodná pomoc sa pre ním medzi zvieratami nenašla. Človeka úplne uspokojí až stvorenie ženy z rebra. Text tohto opisu stvorenia ženy vystihuje v prvom rade vzťah muža a ženy. Je v ňom zachytený staroveký izraelský ideál manželstva, ktoré predstavuje vzťah poznačený harmóniou a dôverou medzi partnermi. Jeho zničenie potom opisuje nasledujúca kapitola. Napriek zničeniu takéto ideálne manželstvo zostane cieľom, ku ktorému Izrael túži opäť dospieť, vyjadrujúc základné princípy povahy a zámeru manželstva. Výraz „*tvrdý spánok*“, ktorý Boh nechal na človeka padnúť, z hebrejčiny možno preložiť do moderného jazyka aj ako „*klinická smrť*“. Adam teda akoby túžil vrátiť sa do ničoty, z ktorej ho Boh povolal do života, pretože nenachádzal význam svojho bytia bez rovnocennej bytosti.

Na počiatku

Charakter otázky, s ktorou sa k Ježišovi približujú farizeji, stanovuje autor poznámkou „*a tak ho pokúšali*“ ako nástrahu. Je zrejmé, že o Mojžišovom predpise vedeli. Na otázku, ktorá svojou formuláciou vyžadovala odpoveď „áno“ alebo „nie“, však Ježiš prezieravo odpovedá protiotázkou, ktorá spytujúcich sa privádza k tomu, aby si sami dali odpoveď.

V dialógu, ktorý sa rozvíja, je zaujímavé, ako na Ježišovu odpoveď o tom, čo Mojžiš prikázal, zaznieva odpoveď farizejov o tom, čo Mojžiš dovolil. Ich odpoveď nie je dostatočná. K tomu privádza Ježiš, keď

odhaľuje to, čo bolo stanovené od začiatku stvorenia, teda na počiatku.

Evangelium očisťuje otázku o manželstve, pričom Ježiš na rozdiel od Mojžiša poukazuje na pôvodný Boží poriadok stvorenia, ktorý nie je premenlivým zákonom, ale je zapísaný do ľudskej duchovno-telesnej nedeliteľnej prirodzenosti. Muž a žena sa nestanú len jedným telom, ale aj jednou dušou, preto je toto spojenie, ktoré má pôvod v Božom konaní, človekom nerozlučiteľné.

Ježiš potvrdzuje pôvodný zmysel manželského spolužitia, ktorý do vzťahu muža a ženy vtlačil Stvoriteľ. Je to zväzok nerozlučiteľný a neexistujú voči nemu nijaké ústupky, ani tie, ktoré vyplývali v židovstve na základe priepustného listu. Nijaká ľudská moc a nijaký dôvod nemôže spôsobiť, aby bol platný manželský zväzok zrušený, okrem prípadu smrti. Ježiš je v tejto otázke jasný a svoj postoj stavia na knihe Genezis. Dvaja, ktorých Boh spojil, nemôžu byť rozlúčení.

Text: Miroslav Turanský

Foto: Zuzana Jakabová

Bibliografia:

Edward Sri, Tajomná láska medzi mužom a ženou (Don Bosco, 2015)

Komentáre k Starému zákonu, Genezis (Dobrá kniha Trnava, 2008)

Komentáre k Novému zákonu, Marek (Dobrá kniha Trnava, 2013)

Čím vás oslovila návšteva Svätého Otca?

Anketa s účastníkmi stretnutia so Svätým Otcom Františkom v Šaštine

- **Sonka:** „Som nesmierne šťastná, že som sa na sviatok Sedembolestnej Pany Márie mohla stretnúť v Šaštine so Svätým Otcom, ktorého kroky po Slovensku rozdávaajú všade radosť, pokoj a nádej v ľudskosť, odpustenie a lásku medzi ľuďmi. Je to zážitok na celý život.“
- **František:** „Každé jeho slovo a pripomenutie dokumentuje svojím osobným životom, čo je odrazom jeho milosti, radosti a pokoja z daru života napriek veku a náročnosti poslania s funkciou.“
- **Martinka:** „Pre mňa je najcennejšie to, čo Svätý Otec robí pre život a počaté deti. Záchrana počatého života, to mňa najviac oslovuje.“
- **Katka:** „Bola zabezpečená perfektná organizácia (vrátane počasia ☺). Z kázne Svätého Otca ma najviac oslovila myšlienka: „Povedal som: „Nezastavte sa!“, lebo keď sa Cirkev zastaví, ochorie; keď sa biskupi zastavia, ochorie Cirkev; keď sa kňazi zastavia, ochorie Boží ľud.“
- **Juraj:** „Pápeža Františka som mal možnosť vidieť na živo už v Krakove a vo Vatikáne. A teraz nás prišiel navštíviť na Slovensko, je to veľká pocta pre celú krajinu. Z pápeža Františka išla láska, pokora, ale aj otcovské objatie a napomenutie, aby sme nezabúdali na svoje korene a žili podľa evanjelia. Naďalej sa za neho modlíme, ako aj za emeritného pápeža Benedikta XVI.“
- **Ľudka:** „Separovanie OTP som brala s pokorou a o to väčšia bola radosť v našom sektore, keď Svätý Otec prišiel k nám - na perifériu. Išla som na stretnutie so Svätým Otcom a mohla som ho osobne vidieť!“
- **Zuzka:** „V Šaštine na stretnutí s pápežom Františkom som bola ako dobrovoľník, konkrétne som kontrolovala účastníkov púte na vstupe. Do Šaština sme ako dobrovoľníci prišli už v utorok. Počas týchto dvoch dní som vnímala úžasnú atmosféru v tíme dobrovoľníkov. Vo vzduchu bolo cítiť očakávanie, radosť a veľké odhodlanie slúžiť pápežovi Františkovi. Hoci mnohí z nás, vrátane mňa, kvôli tejto službe nemohli byť prítomní na celej, či vôbec na slávení svätej omše, som veľmi vďačná za to, že som tam mohla byť. Zažila som veľkosť a silu v jednote lásky voči hlave katolíckej cirkvi, ale aj silu jednoty našej veľkej katolíckej rodiny.“
- **Marianka:** „Keď bol na Slovensku pápež Ján Pavol II., kvôli deťom som nemohla ísť. A teraz som pápeža veľmi túžila pozdraviť. Keď sme prišli, práve cez jednu z uličiek prechádzal Svätý Otec. Mala som to šťastie, že som ho videla úplne zblízka. Veľmi ma oslovilo, že napriek pandémie sa nebál a prišiel, aby nám ukázal cestu pokory a lásky k chudobným. Je poslom pokoja. Ďakujem, že som ho mohla pozdraviť.“
- **Olinka:** „Mňa zaujali slová, ktoré povedal v kázni: „Pred Ježišom nik nemôže zostať vlašný alebo sedieť naraz na dvoch stoličkách. Prijat' ho znamená súhlasiť s tým, aby u mňa odhalil vnuknutia zla a aby sa pre mňa stal vzkriesením, lebo on je ten, ktorý ma dvíha, podáva mi ruku a pomáha mi znova začať.“
- **Lenka:** „Najviac mi v pamäti utkvela myšlienka zo svätej omše, aby sme zostali na ceste ako Mária. Nemáme zostať nečinnými kresťanmi vo vlastnej pohodlnosti, ale máme byť odhodlaní kráčať cestou života s krížom na pleciah v ústrety potrebám našich blížnych.“
- **Majka:** „Emócie spojené s návštevou Svätého Otca Františka na Slovensku ťažko

vyjadriť pár slovami. Je to obrovská pociť pre Slovensko ako krajinu. Ja som využila možnosť stretnutia so Svätým Otcom v Šaštine a odniesla som si odtiaľ hlboké duchovné zážitky, a to nielen z jeho homílie, ale z celej jeho osobnosti, z jeho správania. Svätý Otec sa zaujíma o všetkých ľudí a pozná ich problémy. Dostala som sa k nemu na vzdialenosť 4 - 5 metrov, vyžarovala z neho radosť, pokoj, optimizmus, láska, pochopenie. Mám zážitok na celý život.

Som hrdá a vďačná všetkým, ktorí za veľmi krátky čas dokázali podujatie takého rozsahu zabezpečiť.“

Prípravila: Elena Cagáňová

Čakám na teba

(Svedectvá z pošty, 4. časť)

Veselú kolegyniu Veroniku som už spomínal v 2. časti svojich Svedectiev z pošty (uverejnené v augustovom Bartolomeji 2021; pozn. red.). Vtedy som písal o tom, že som jej po tom, ako mi porozprávala o svojich problémoch, daroval Písmo a bola z toho veľmi dojatá - napriek tomu, že je prakticky neveriaca. Tam sa však svedectvo neskončilo.

Krátko po tom, ako som skončil s prácou poštára a začal som sa venovať svojej diplomovej práci, doma nám niekto zazvonil na zvonček. Bývalá kolegynia mi doniesla obálku. Poslala mi ju Veronika. Keď som ju otvoril, našiel som v nej Sväté písmo, ktoré som Veronike daroval, a k nemu priložený ruženec, ktorý som zabudol v kancelárii.

Pri tom všetkom bol aj list. Veronika mi v ňom napísala, ako jej čítanie Svätého písma pomáha. Zároveň mi - dá sa povedať, že až s bážňou - povedala, že pre mňa je asi dôležitejšie, a preto mi ho posielala späť.

Ja som ale okamžite schytil papier a odpísal som jej: „Milá Veronika, toto Písmo čakalo v mojej zásuvke na Teba.“

Vložil som ho do obálky a, samozrejme, priložil som aj Sväté písmo a ruženec a po našej poštárke som všetko obratom poslal späť. A táto pošta už bola jednosmerná.

Po pár dňoch ma vedúca z pošty zavolať podpísať nejaké papiere na poštu. Tam som stretol aj Veroniku. Keď som sa jej spýtal, ako sa má, tak mi s bolesťou, ale s úsmevom v očiach povedala: „Ďakujem, Marek, snažím sa držať toho, čo si mi poradil.“

Priatelia, ten pocit a radosť vo mne, keď som ju stretol, bola opäť neopísateľná.

Marek Frištyk

...tri otázky pre sr. Máriu Stellu, služobnicu Ducha Svätého ustavičnej poklony

Ružová farba. Podľa toho možno poznať klauzúrne sestry z Kongregácie služobníc Ducha Svätého ustavičnej poklony, známe aj ako ružové sestry. Ak ich chcete navštíviť a zažiť kúsok ticha a samoty, zájďte do Nitry, kde majú svoj kláštor a verejnosti dostupnú kaplnku.

1

Sestra Stella, aké je poslanie vašej kongregácie?

Sme klauzúrna rehoľa, ktorá má kontemplatívno-misijný charakter. Našu misionársku úlohu plníme skrze modlitbu a obeť obyčajného života skrytého v klauzúre, pred Pánom Ježišom prítomným v Najsvätejšej Sviatosti, kde vyprosujeme milosti pre kňazov, pre svetové misie a svoj život každý deň obetujeme za spásu sveta.

My ako adorátorky eucharistického Pána a ako služobnice Ducha Svätého spĺňame naše povolanie podporovať medzi ľuďmi stretnutie s Kristom v Eucharistii a otvorenosť voči Duchu Svätému, ktorý oživuje srdcia veriacich. Cena samoty a ticha je v našom živote veľmi významná. Vonkajšie a vnútorné ticho je pomôckou k väčšej dôvernosti s tromi božskými osobami prebývajúcimi v nás. Vážime si atmosféru ticha a pokoja v našom kláštore a pokúšame sa vytvoriť ju aj pre iných.

Centrom nášho spoločenstva je Eucharistia - svätá omša je vrcholom dňa. Podľa možnosti je v našich kláštoroch vo dne i v noci poklona pred vyloženou Najsvätejšou sviatosťou oltárnou. Sme misijným spoločenstvom, „misionárkami na kolenách“, ako nás nazýval náš zakladateľ Arnold Janssen.

2

Ako chápete samotu?

Samota sa dá vnímať dvomi spôsobmi. Dnešný svet je ponorený do zlej samoty. Kdesi v posvätnom čítaní je napísané: „koreň zla, hriešna samota“. To je samota bez Boha. Je zlá, pretože vtedy sa človek vráta sám v sebe. Umára sa a nevidí okolie, ľudí, ani to krásne, čo pre neho Boh pripravil.

Na druhej strane môže byť samota veľmi uzdravujúca. Vzormi nám môžu byť púštni otcovia alebo starí mnisi, ktorí prežili väčšinu života v samote. Stali sa akoby magnetom a mnohí ľudia začali prichádzať za nimi po radu, z ktorej následne dokázali žiť.

Takíto ľudia premenili samotu na životodarnosť, pretože v nej jednak človek objaví seba, svoju pravú tvár, vidí to, čím ho Boh obdaroval, to, čo sa dá ďalej rozvíjať, ale aj to, čo nie je ideálne a na čom treba pracovať. Napríklad keď vidím, že som slabá, prosím o pomoc Pána Boha, Pannu Máriu, svojich obľúbených svätých alebo aj ľudí, ktorí mi boli blízki a verím, že sú v nebi, či anjela strážneho. On je úžasný spoločník v samote. Keď človek objaví, že tu nie je sám, ale že má aj ten duchovný svet, nájde takpovediac „svätú samotu“.

3

Viete nám poradiť nejaký „liek“, ktorý by nás viac vtáhoval do svätej samoty a nie do tej hriechnej?

Môžem odporučiť myšlienku kardinála Angela Bagnasca z posledného eucharistického kongresu:

„Nie si sám v nepriateľskom vesmíre, nie si sám pred úžasným tajomstvom života, nie si sám so svojou túžbou po slobode a večnosti. Nech si kdekoľvek, nie si neviditeľný, Boh na teba hľadá s láskou; nie si sirota, Boh je твоjím Otcem; máš cenu krvi Ježiša, Vykupiteľa sveta a Chleba večného života. Nemaj strach: Boh nie je mŕtvy, Eucharistia prekonáva všetku samotu, každú vzdialenosť, každú lahostajnosť.“

Treba si naozaj uvedomiť, že človek nie je sám, je tu s ním Ježiš. Aj keď sa stane, že som v spoločenstve ľudí a neviem s nimi nadviazať kontakt, vždy je východiskom nájsť duchovný vzťah. Napríklad Ježiš v Eucharistii, to je niečo úžasné, čo začínajú ľudia nanovo objavovať. Zisťujú, že v tichu adorácie nie sú sami.

Človek môže zanechať všetok zhon a len sa zahľadiť, ani nie tak očami ako duchovným zrakom, a môže pocítiť Božiu blízkosť. A tu naberá samota ten nový význam. Už to nie je absencia kontaktov, ale niečo krásne, čo môže obohatiť a v čom možno nájsť to, čo bežne uniká.

Ďakujem za rozhovor! Mária Pytlová

Foto: Mária Pytlová a archív sestier (www.sspsap.sk)

Modlitba viery

Človek často nepristupuje k životu ako k povolaniu. Ale v kresťanstve niet iného prístupu. Boh ma potrebuje. Boh pre mňa naplánoval úlohu, dal mi poslanie. On vybral cestu môjho života. Preto s ním treba hovoriť vo viere, kde jeho vôľa je podmienkou prebývania vo svete viery. Táto skutočnosť je odzrkadlená v poslušnosti Bohu.

Veľa ľudí tvrdí, že veria v Boha a veria Bohu, ale nepočúvajú ho. Potom putujú svojimi cestami, nepočítajú s požehnaním od Pána a niekedy nariekajú a sťažujú sa na Boha, lebo si vybrali svoju vlastnú cestu.

Pripravený na zmenu?

Abrahám bol v podstate prvým človekom, ktorý uzavrel akúsi dohodu s Bohom, čo sa týka cesty vlastného života. Počúval a miloval Boha, lebo žil v dôvere. Často nevedel, ktorým smerom sa má uberať - a Pán mu cestu zjavoval od zastávky k zastávke. Toto je cesta viery, ktorú nemožno naplánovať. Treba ísť tým smerom, ktorým ma posúva Boh. Je potrebné byť pripravený aj meniť smer, lebo cieľ pozná jedine Stvoriteľ.

Abraháмова „trvácnosť“

Modlitba viery s poslušnosťou Pánu Bohu si vyžaduje nastavenie ucha. Ale treba sa pripraviť, že jeho odpoveď môže byť zaujímavá a aj mne nepríjemná, lebo nie je podľa „mojich plánov“. Príkladom je aj tento životný príbeh:

Chcel byť kňazom, mal pekné ideály. V seminári stroskotal na realite ľudského života. Odišiel, no nechcel sa vzdáť ideálu. Uzatvoril manželstvo. Išiel životom, pričom pamätal na svoje rozhodnutia. Realita bola tvrdá a on sa čudoval, že sa mu nepodarilo realizovať život vo svojich predstavách.

Muselo uplynúť takmer štyridsať rokov, aby videl, že Boh ho vedie cestou konkrétnych volieb a že je to jeho cesta. Pochopil, aké úlohy dostal od Pána Boha, i to, že sa ich snažil uskutočňovať. Upokojil sa. Keď mal päťdesiat rokov, nesmelo začal

spievať pieseň vďaka za to, čím si prešiel, čo prežil i pretrpel. Ale vytrval ako Abrahám.

V Bohu máme hľadať zmysel udalostí i zmysel ďalšieho života. Abrahám vyšiel do neznáma a dostal prísľub od Boha. Uveril Bohu a čakal na zrealizovanie prísľubu celé roky. Uznal, že Boh nie je „sľubotechna“, ale je pravdovravný a nikdy nesklame. Preto sa nemôžeme cítiť múdrejšími od Boha, ktorý má dôležitejšie dôvody než človek. Pán Boh čaká na našu odpoveď, ktoré je jasná.

Text: Pavol Škovránek, kaplán
Foto: Silvia Kobelová

Donda

List kamarátke inšpirovaný albumom Donda (2021) od Kanye Westa

Ahoj Marcelka,

včera som si vypočul celú Kanyeho Dondu. Napadlo ma, že Ti o tom musím napísať a následne ešte prišla myšlienka, že môžem skrze tento list napísať aj článok do farského časopisu. Je dobré mať pred očami (aspoň v mysli) adresáta.

Ako podložku na písanie práve používam poslednú knihu od Jordana Petersona, ktorý rád si pri prejave nájst' v publiku konkrétneho človeka (resp. viacerých) a k nemu hovoriť. Dáva mi to zmysel. Niektorí učia pozerat' sa nad hlavy, na nejaký bod na stene. Potom však nemôže prebiehať interakcia. Prejav je vtedy naozaj len prejavom, nie nadviazaním živého spojenia medzi ľuďmi. Vlastne niečo živé by som Ti chcel aj ja týmto listom odovzdať, pretože to niečo som veľmi intenzívne cítil počas počúvania Dondy.

Hneď na úvod odporúčanie, ktoré je šikovne zakódované v obale albumu. Vypočuj si ho v tme. Nič iné pri tom nerob. Vyžaduje si Tvoju plnú pozornosť. Uvedomil som si, aký je ten Kanye trúfalý, že tvorí takú hudbu, ktorá vie len slabo osloviť, pokiaľ sa počúva v aute alebo pri varení. Kto dnes má čas len počúvať hudbu? Ved' to je zúfalo neefektívne. Preto musí rádiový hit ponúknuť jednoduchú vzorku, ktorú mozog vníma aj vtedy, keď počúvaniu venuje zníženú a prerušovanú pozornosť.

Na Kanyeho pesničkách sa mi vždy páčila práca s celkom. (Dielo spoznáš po kompozícii. Neexistuje dobré dielo so zlou kompozíciou ako neexistuje ani zlé dielo s dobrou kompozíciou.) Mnohí recenzenti mu pri tomto, ale aj pri predošlých dvoch albumoch vyčítajú nedotiahnutosť väčšiny piesní. Prichádzajú mi na um Rodinove sochy - pýtal sa kameňa, čo a koľko chce odkryť. Aj na ich „nedokončenosť“ si bolo treba zvyknúť. Vidím, že už začína byť zrejmé, čo tu vzniká. Óda na Dondu. A je to tak. Už na

začiatku som mal nutkanie napísať, že je to masterpiece, ale reku dopracujem sa k tomu pekne na záver s plnou nošou pádných argumentov. Nevydržal som. Je to zatiaľ najlepší Kanyeho album. V zmysle najhlbší, spájajúci najviac protikladov, meditatívny, aktivizujúci, kresťanský. Ten posledný prívlastok je ťažko odôvodniteľný, ale aj na ťažké veci sa treba raz za čas odhodlať, tak to teda skúsím.

Boh sa podľa kresťanov narodil v jaskyni medzi zvieratami, väčšinu života prežil neviditeľne v nejakom zapadákov, potom chvíľu učil a robil zázraky, aby ho nakoniec kvôli rúhaniu odsúdili na v tých časoch najpotupnejšiu smrť. Možno sme si na obraz Boha zaveseného na kríži príliš zvykli, ale skôr si myslím, že mu nevenuujeme ani toľko pozornosti ako pesničke z rádia. Ako by nás v opačnom prípade mohol nevyprovokovať aspoň k reakcii typu: To je ale absurdný vtíp!

Absurdná je aj Kanyeho snaha uvariť z tých desiatok spevákov a raperov, zo zvukov počítačových hier a organu, z jeho miliardárskeho života a detsky naivných modlitieb niečo iné ako guláš. Možno ale nechcel niečo iné. Aj guláš môže byť gastronomickým zážitkom a iste nie je guláš ako guláš, ináč by sa na dedinských ihriskách nesúťažilo o ten najlepší.

Nemôžem si pomôcť, ja mu to žeriem. Asi som naivný, keď mi Donda pripadá autentická a nie prekombinovaná. Áno, trčia z nej nitky, ale nie do prázdna. Vidím v nej snahu objasniť celého človeka v jeho biede a kráse. Zmysel, ktorý sa nebojí špiny, lebo verí, že aj ju dokáže zahrnúť do obrazu tak, aby mu slúžila. Z toho albumu počujem pravdivé chápanie Krista. Svetlo v ňom víťazí nad temnotami a je v tom ľahkosť aj vypätie všetkých síl. Všetko má svoje miesto v Kanyeho prehnane ambicióznom projekte, aj jeho beznádejne približný spev.

Pet'o

Žatva (Spomienky na leto I)

6. septembra 2021

Od detstva sa mi horúce letné počasie spájalo so žatvou. Počas prázdnin u starých rodičov na Gemeri som mal rád nielen páľavu dňa, ale aj veľké stroje a čulý ruch, ktorý sa prenášal z poľa na pole. Jediné, čo ma spolu s babkou bolelo, bolo obilie na ceste, ktoré padalo zo zle utesnených vlečiek.

Zbadal som ho aj v ten večer, keď som sa vybral na bicykel až okolo ôsmej. Ako zvyčajne tento rok, smerom na Čekovce. Slnko po ľavom boku očervenelo. Pomaly končilo svoju dennú púť kúsok za Sitnom. Cestou ma predbehol traktor s vlečkou pripravenou zviezť ďalšie obilie. Vedel som, že idem správnym smerom. A naozaj, na vrchole kopca som po pravej strane zazrel kombajny, traktory i ľudí. Na ľavej však už bola len žiara. Slnko akurát zapadlo.

Dielo dňa i poľa bolo dokonané. Zem i vďaka slnku dala bohatú úrodu. Prišiel rad na človeka, aby ju zbral, uskladnil a správne použil. Aby z nej nasledujúci rok žil.

Je to tak. Žijeme z toho, čo sme vo veľkej miere dostali, ale o čo sme sa aj my museli pričiniť. I preto chlieb pri omši obetujeme ako „plod zeme a práce ľudských rúk“. Berúc ho dnes do rúk v kostole i doma pri stole, ďakujem na obidve strany.

Vladimír Slovák **rtv:** Rádio Slovensko **rtv:** slovensko.rtv.sk

Tri cesty (Spomienky na leto II)

13. septembra 2021

Aj keď najnovšia, ktorú postavili počas Slovenského štátu, má dnes najstarší asfalt, absolvoval som ju ako prvú. Presne naplánovaná, s primeranými zákrutami a stúpaním. Ved' rozdiel v nadmorskej výške je 253 metrov. Je to najkratšia cesta zo Bzovíka do Senohradu idúca mimo ostatných obcí.

Jej staršia sestra ide cez Dolné a Horné Mladonice. Stúpanie za obidvomi obcami, ktoré sú v dolinkách, je náročné. Záver sa ťažko ťahal i na najľahšom prevode.

Do tretice som šiel cez Litavu. Opäť samé klesanie a stúpanie. Náročné, ale poskytujúce krásne pohľady. „Takmer ako tá druhá,“ porovnával som. Tá sa mi však zdala ešte krajšia, i keď bola najnáročnejšia.

Bolo to v čase sviatku Panny Márie Karmelskej. Senohrad síce nie je hora Karmel, ale Slovensko, podobne ako táto časť Svätej zeme, je krásna krajina. Pod onou horou sa v 12. storočí usadili pustovníci, ktorých aj krása prírody usmerňovala, aby mysleli na krásu Stvoriteľa.

Neskôr sa ich spiritualita koncentrovala do rehoľnej spoločnosti, ktorá prešla aj do Európy. Karmelitánske kláštory majú dnes jednu z najprísnejších klauzúr a vynikajú tvrdou askézou. Napriek tomu je to krásna cesta k Bohu.

Skúsenosť z bicykla mi takto opäť pripomenula starú múdrosť, že najkrajšie nie je najľahšie, ale naopak, často najťažšie.

Nový asfalt (Spomienky na leto III)

20. septembra 2021

Rýchlosť, vzdialenosť, kvalita vozovky, pridaná hodnota z hľadiska pohľadov či služieb, to všetko ovplyvňuje naše rozhodnutie, kadiaľ pôjdeme. Aj moje, keď som v ostatných mesiacoch zo Bzovíka do Detvy (či naopak) radšej chodil cez Zvolen. Alternatíva cez Zaježovú bola totiž stále viac „japonská“ - samá jama. Keď však koncom prázdnin opravovali časť cesty pod Zvolenom, čo spôsobilo kolóny a meškanie, použil som túto alternatívu.

Bolo to príjemné prekvapenie. Pod Lyscom, kúsok pred prameňom Krupinice, sa začal nový asfaltový koberec. Vydržal nielen celú Zaježovú, ale až po Zábavu, časť Pliešoviec. Odvtedy ak môžem, idem tadiaľ. Krásne pohľady, ktoré trasa umožňuje, mi totiž umocnila hladká, plynulá jazda.

Tento mesiac som si na cestu spomenul v inej súvislosti - pri debata s istou úradníčkou, krásnou ženou. Radosť pozrieť! Rozhovor mi však bol nepríjemný z hľadiska jej slovníka, ktorý bol tiež „japonský“. Obsahoval množstvo „jám“, výrazov, ktoré boli pod úroveň. Nakoľko nemám rád vulgarizmy, problém som o týždeň riešil už vo vedľajšej kancelárii. Rád sa vrátim aj k nej, len musí vytiahnuť „nový koberec“ - hladký, príjemný, pekný slovník.

Zamyslenie na dnešný deň **rtv**: vysiela každý pondelok 5:10 hod.

Zvonkohra (spomienky na leto IV)

27. septembra 2021

Bolo to v poslednú augustovú nedeľu dopoludnia, keď oznámili smrť jedného farníka a požiadali o zvonenie. V nedeľu sa však zvoní ako pozvánka na omšu. „Kedy teda budeme zvonit' na umieračiku?“ pýtala sa kostolníčka.

Zvonenie na najmenšom zvone tradične oznamuje smrť. Nielen keď sa zvoní v kostole. Obyvatelia lazov, kopaníc, vnímali v minulosti takéto zvonenie ako prvú informáciu. Väčšinou má presné pravidlá. Mužom sa zvoní trikrát po minúte, ženám dvakrát a deťom raz. Je to istá zvonkohra. Melódia dávajúca informáciu.

Na niektorých kostoloch, radniciach či iných budovách odznie každú hodinu známa melódia. Údery dobre naladených zvonov majú svoje čaro a potešia ucho. V ten večer som však počul úplne inú zvonkohru - u svojho suseda, asi 300 metrov od mojej chalupy. Štyri z desiatich oviec, ktoré sa pásli v jeho sade, mali totiž na krku zvončeky, liatovce, úžasne zladené.

Spomenul som si na svoju mamu, ktorej zvonil umieračik pred piatimi rokmi. Na fare v Beňuši si na jeseň doslova užívala zvonenie kráv pasúcich sa na protivnom svahu.

I preto pre mňa zvonce oných oviec hrali o živote, ktorý trvá. O živote mojej mamy, môjho farníka, mňa i vás, priatelia!

Aký život chcem žiť?

Samota je vždy výber. Hovorí o tom, čo sme zažili. Ľudia by radi oddelili minulosť od prítomnosti, ale to nejde. Z jednoduchého vývinového dôvodu: veci, ktoré zažijeme v detstve, nám formujú šedú kôru; formujú naše vzorce myslenia; ďalej formujú naše reakcie; to, čo definujeme ako nebezpečenstvo a spôsob, ako na to reagujeme. Sú tri spôsoby reakcie: útek, útok a zamrznutie.

Rodičov, ktorí zraňujú, je viac, ako si chceme priznať. Preto nám chýbajú vzory, od ktorých by sme sa učili podpore, dôvere, prijatiu. Povinnosti sa zamieňajú s obetou. To, že matka či otec musia chodiť do práce, je ich morálna povinnosť, nie obeta pre dieťa. Dieťa dospelému nič nedlí.

Bezpečný priestor

Ak bolo niekomu v detstve stále nejakým spôsobom ubližované, nemá dôveru v ľudí. Ak bol niekto stále zraňovaný ústipačnými poznámkami, je radšej sám. Ľudský druh pre neho predstavuje nebezpečenstvo. Je lepšie sa mu vyhnúť a vytvoriť si vlastný bezpečný priestor: v práci, na záhradke, v lese, vo vlastnom byte.

Pri posudzovaní toho, čo sa vlastne v rodine dialo, nejde o to, ako situáciu vnímalo okolie, ale ako ju prežívalo dieťa. Mnohé rodiny sa zdajú byť navonok v poriadku, ale je to hodnotenie zo strany dospelého. Skúste si predstaviť, že žijete v jednej domácnosti s ľuďmi, ktorí vám dávajú najavo, že ste nula, že ste neschopní a boli by radšej, keby ste tu neboli. Pritom vám stále kupujú pekné oblečenie, drahé veci a berú vás so sebou k moru. Ako takú situáciu vidí dieťa a ako suseda či teta? Nebudete počuť to známe: „Dostali ste predsa všetko, tak na čo sa sťažujete?“

Vždy ma pobaví, keď sa ľudia snažia brániť svoje detstvo slovami: „Mala som šťastné detstvo, chodili sme často na výlety.“ Ten človek ani netuší, čo vlastne o sebe prezrádza. Ak sa naše „spomienky“ (ide skôr o to, ako interpretujeme

skutočné spomienky) viažu viacej na „von“ ako na „dnu“, hovorí to, že v tom dome či byte, teda v dynamike rodiny, nebolo niečo v poriadku.

Vzťah k rodičom

Ale dieťa je vždy lojálne k svojim rodičom. Rodičia sú pre neho akýsi bohovia a urobí všetko, aby im tento status vo svojej myslí udržalo. Radšej bude tvrdiť, že kamaráti ho vlastne nebavia, ako by malo pripustiť, že sa bojí, aby v nových vzťahoch nebolo rovnako zranené ako vo vzťahoch, ktoré ho formovali, teda vo vzťahoch s rodičmi.

Z rovnakej lojálnosti chcú ľudia dať svoje problémy za vinu súrodencom. Súrodenecké vzťahy sa ale vytvorili ako dôsledok vzťahov s rodičmi. Ak napríklad jeden súrodenec šikanuje toho druhého, je to znak problému s rodičom, ktorý rieši ventilovaním sa na súrodencovi. Nie je to teda súrodenecký problém, ale problém vzťahu dieťa - rodič. Je to problém rodiny, ktorá nedokáže zabezpečiť dieťaťu bezpečné prostredie.

Často je to len z nejakej pohodlnosti, keď sa rodičovi nechce riešiť ďalšie problémy ešte aj doma. Namýšľa si, že to prejde samo, alebo že dieťa sa otrasie a pôjde ďalej. Akú predstavu o láske si ale vytvorí to dieťa, keď vidí, že človek, ktorý ho má milovať, sa ho nezastane? Nevníma jeho problémy ako reálne, vážne a ohrozujúce? Bude v dospelosti vedieť priznať, že to nebola láska? Alebo si bude vyberať partnerov, ktorí mu budú poskytovať to isté „bezpečie“, aké zažili v „rodine“ (pravá rodina má predsa určitú definíciu)?

Prijat' svoju dospelost'

Dostávame sa teda k situácii, že niekto by aj chcel, ale nevie nájsť spoločnosť. Stále ho niekto opúšťa, nerozumie mu. Ľudia ho sklamá, využijú, potom odhodia. Sú to teda vonkajšie činitele, ktoré zapríčiňujú jeho samotu.

Bohužiaľ, ide tu stále len o zinscenovanie nášho problému z detstva. Náš mozog sa zasekol v procese hľadania riešenia. Všetko využíva na to, aby zinscenoval rovnakú situáciu a konečne našiel na ňu riešenie. To však neexistuje. Nie, ak človek zostáva v mentalite dieťaťa.

Nefunkčné prostredie zostane vždy len nefunkčným prostredím. Súperivý otec, ktorý sa ťa vždy snažil dať dole, bude vždy len súperivý otec, ktorému ide viac o vlastné ego ako o syna. Matka, ktorá nerešpektovala súkromie dcéry, jej nárok viesť si vlastný život, bude taká, aj keď ťa dcéra bude už sama matkou či dokonca babičkou.

Človek nemôže zmeniť to, čo sa zmeniť nedá. A čo sa teda zmeniť dá? Predsa ty! Je na tebe prijať svoju dospelosť, nebáť sa vyčistiť svoj život od ľudí, ktorí ti doteraz len škodili a rozhodnúť sa, ako ten život vlastne žiť chceš.

Ak však v tomto procese čakáš pochopenie okolia či dokonca jeho podporu, stále si len dieťaťom. Dospelý človek sa vie za seba postaviť, odmietnuť neoprávnenú kritiku a ísť vlastnou cestou.

Aby sme sa stali dospelými, potrebujeme si zložiť okuliare ilúzie. Bránime sa tomu, a pritom všetci dobre vieme, že „len pravda nás vyslobodí“.

Mgr. Zuzana Liptáková

O.Z. Lepšie ja - poradenstvo, semináre, kurzy

Foto: Silvia Kobelová

Tri studničky a Malý Grič

Prázdniny detí a dovolenková sezóna sa zdá byť už dávnu minulosťou? Škola, práca a všetky ďalšie povinnosti sa stávajú dennou či týždennou rutinou? Možno pritom zatúžime spraviť si deň iný ako ostatné, aspoň na chvíľu zmeniť miesto a činnosť. Oddych v prírode a najmä pre psychicky pracujúcich fyzický oddych, pohyb na čerstvom vzduchu môže byť to, čo hľadáme.

Kam sa vybrať s rodinou, stráviť príjemný čas spolu, objavovať spolu s deťmi krásy a zaujímavosti sveta okolo nás? V dnešnom čase obrazoviek je vhodné si (a najmä deťom) pripomenúť, že príroda nie je nepriateľ, od prírody sme závislí. Túžbu chrániť ju získame skôr, keď ju spoznáme, porozumieme jej a budeme ju mať radi. V tejto rubrike si predstavíme tipy na pol- až jednodňové výlety do bližšieho i vzdialenejšieho okolia Prievidze. K bežným opisom a radám sa pokúsím pridať i pár špeciálov o lokalitách.

Tri studničky

Dnes to bude akoby hned' „za rohom“. Poďme na výlet na Tri studničky neďaleko Handlovej. Je to síce len nenápadná lúčka (N48° 44,335' E018° 42,915') s lavičkami, prístreškom a ohniskom, no na občerstvenie, oddych a hry postačí.

Prístup je možný z viacerých smerov, najkratší je od Handlovej z ulice Jánošíkova (cca ¾ h). Ísť sa dá po zelenej turistickej značenej trase, ale aj po lesnej ceste - modrá cyklotrasa - z nej k lúčke s lavičkami a prístreškom treba odbočiť po žltej TZT.

Je možné ísť aj po Turisticko-náučnom banskom chodníku (TNBCH). Ďalšie možnosti prístupu sú lesné cesty z Morovna, Chrenovca-Brusna, Hradca (žltá cyklotrasa a potom modrá cyklotrasa) a Velkej Lehôtky, z Velkej Lehôtky sa dá ísť aj po žltej značke alebo po panelovej ceste na spomínanú zelenú značku a ďalej cez sedlo Uhliská alebo po cyklotrase. (obr. č. 1)

Väčšina trás má len mierne stúpania. Z týchto trás je najdlhšia cesta po panelovej ceste z Velkej Lehôtky a najväčšie prevýšenie má cesta po zelenej značke z Velkej Lehôtky. Rátajte pri nich s cca 1¾ - 2 h. Po cestách z Morovna, príp. Chrenovca-Brusna je však vhodné smerovať na cyklotrasu južne od Jelenieho vrchu kvôli prekážkam, ktoré sú v priamom smere na Tri studničky - údolie potoka so strmými svahmi a starší zosuv porastený mladinou a krovinami.

Vďaka TNBCH sa prejdete po zaujímavých miestach, spojených s históriou ťažby uhlia v okolí Handlovej, napríklad tu môžete nájsť uhlie voľne v prírode. Na súradniciach N48° 44,369' E018° 43,399' vystupuje uholný sloj handlovského súvrstvia na povrch. S deťmi opatrne, lebo výstupy sloja sú v strmšom teréne. Okrem toho môžete na jeho trase vidieť vyústenie štólne bane.

Malý Grič

Ak máte chuť a dostatok síl, odporúčam vystúpiť aj na samotný vrch Malý Grič (žltou značkou, do 1 h nahor). Odmenou vám bude krásny výhľad na Handlovú a okolité pohoria.

Malý Grič je zaujímavý, približne kužeľovitý kopec, ktorý trčí z relatívne menej členitého terénu. Čo ho robí takýmto zvláštnym? Na jeho vrchole si môžete všimnúť tmavosivé pórovité skaly. Sú to bazalty, sopečné horniny, a to znamená, že tu bola kedysi dávno, pred cca 12 mil.

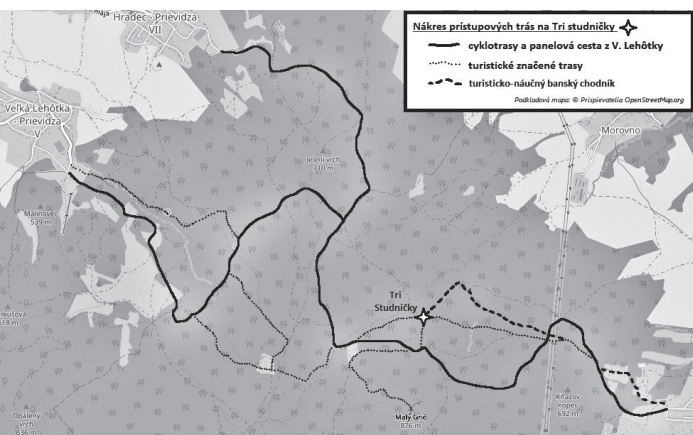

rokmi, sopka. Vlastne to bol zrejme len prírodný kanál vedľajšieho sopúcha na svahoch omnoho väčšieho vulkánu, v ktorom stuhla žeravá láva/magma. Oveľa neskôr voda odniesla mäksie horniny z okolia a obnažila odolnejší bazalt. (obr. č. 2)
Pre tých, ktorí poznajú a hrajú hru geocaching, je tu tiež veľa možností na hľadanie „pokladov“ - od jednoduchých až po obtážne.

Pri plánovaní pamätajte na to, ako znížiť niektoré riziká: potrebný čas na absolvovanie radšej navýšte a vyrazte včas, aby

ste sa do zotmenia vrátili; venujte pozornosť orientácii v priestore (rátajte so slabým alebo žiadnym dátovým pripojením v dolinách); opísané miesta sa dajú navštíviť v každom ročnom období, sledujte však počasie a pripravte sa naň. Pitná voda(!), pevná obuv, nepremokavý plášť či vetrovka by nemali chýbať vo výbave. Užijete si tak lepšie výlet bez obáv.
A či už pôjdete len na Tri Studničky alebo až na Malý Grič, skúste sa tam na chvíľu zastaviť, stíšiť sa a prečítať si Ž 104, 1-15.

Marek Šimurka, PSŠ FH

Obr. 1: Prístupové trasy na Tri studničky

Obr. 2: Približne takto si môžeme predstaviť zvlhad krajiny v čase vulkanickej aktivity.

Ľadová kráľovná

V prítomí októbrového rána cupkal vedľa maminky (tipujem) trojročný chlapček. Maminca vykračovala vo svojom dospelom vysoko opätkovom rytme a chlapčiatko pravidelne pobehlo, aby stačilo jej predĺženým krokom.

„Zvláštne,“ prebehlo mi myslou. Niečo mi na nich neladilo. Vtom mi zasvietilo v hlave. Vedela som už presne, v čom tá rozladenosť spočíva. Žiadne vzájomné láskyplné držanie za ruky, žiadny predĺžený kontakt lásky. Žiadne empatické teplé odpovede.

„Kráčaj! Kráčaj!“ zaznel neoblomný vojenský rozkaz.

„Mami, mami, počkaj ma,“ rozospato a potichu zneli detské slová, slovíčka a prosby adresované mame.

„Nerozprávaj a kráčaj!“ zaznel ďalší rozkaz.

Aj ja som pridala do kroku od strachu. „Diet'a moje, máš to dnes ťažké,“ pomyslela som si v duchu. Ved' všetky deti sú naše.

Pocítila som vo svojom vnútri, že sa akosi schladilo, priam zľadovatelilo. Niet divu, predomnou kráčala chladná ľadová kráľovná.

Veronika Hoffmannová

Jej krížom bola duchovná samota

Alžbeta Leseurová

Žena z bohatej a vplyvnej rodiny žijúca s manželom ateistom a pohybujúca sa prevažne v sekulárnej spoločnosti. Alžbeta Leseurová zostávala vo svojich duchovných snahách osamotená. Svoje pocity a myšlienky mohla zverovať iba denníku. Obetou svojho života však manželovi vyprosila zázrak.

Alžbeta Leseurová (rodená Arrighiová) sa narodila v roku 1866 v bohatej meštianskej rodine v Paríži ako najstaršia z piatich detí. Bola vychovávaná vo viere, ale zalúbila sa do muža, o ktorom pred svadbou zistila, že aj keď pochádza z tradičnej katolíckej rodiny, v Boha už neverí. Félix jej slúbil, že jej náboženský život bude rešpektovať, a teda sa svojho vzťahu s ním nezriekla.

Vzdialenie a návrat

Krátko po svadbe s lekárom, redaktorom a politikom Félixom Leseurom Alžbeta ochorela a sila sa jej vracala len pomaly. Po celý zvyšok života už chorľavela. Navyše Félix svoj slub pred svadby nedodrжал a čoskoro začal podkopávať vieru svojej manželky a bránil jej chodiť na sv. omše. Sám začal publikovať proticirkevné články a stal sa verejne známym ateistom. V dôsledku toho sa aj Alžbeta začala od Boha vzdávať a po siedmich rokoch manželstva jej už náboženské princípy boli úplne ľahostajné.

Aby ju Félix dokonale zbavil všetkej „ná-kazy viery“, dal jej prečítať i knihu *Dejiny počiatkov kresťanstva* od francúzskeho filozofa Renana, ktorý tvrdil, že Ježiš bol človek a nie Boh a odmietal všetky jeho zá-zraky. Alžbeta však bola vzdelanou ženou a práve kniha, ktorá ju mala od Boha vzdialiť, ju k nemu nakoniec priviedla. Renanova argumentácia v tomto diele bola podľa nej totiž taká povrchná, že ju to podnie-tilo pustiť sa do štúdia Písma, diel cirkev-ných otcov i veľkých svätcov, ako napríklad sv. Augustína, sv. Tomáša Akvinského či

sv. Terézie Avilskej. Pochopila, kde je pravda a vrátila sa k intenzívnemu duchov-nému životu, ktorým žila v mladosti.

Vzdelaná a múdra

Alžbeta ovládala niekoľko jazykov a veľa cestovala. Počas jednej z ciest v roku 1903 prežila v Ríme hlbokú prítomnosť Krista vo svojom vnútri a úplne sa mu odovzdala. Odvtedy najväčšiu oporu nachádzala vo svätom prijímaní.

Veľmi túžila po obrátení svojho manžela, ktorého milovala z celého svojho srdca, čo jej on aj napriek náboženským názorovým rozdielom a nemožnosťou mať s ňou vlastné deti opätovoľ po všetky roky ich manželstva. Alžbeta zaňho obetovala všetky svoje modlitby i ťažkosti svojho života a verila, že Pán jej túžbu po manželovom obrátení splní.

Postupom času sa okolo Alžbety vytvorilo spoločenstvo ľudí - diplomatov, politikov, umelcov, lekárov, profesorov -, ktorí radi diskutovali a nachádzali v nej vo vedení de-bát rovnocennú partnerku. Väčšinou to boli ľudia, ktorým bola viera cudzia, mnohí boli voči nej dokonca vyslovene nepriateľskí. Ale pod vplyvom Alžbety z viacerých z nich spadli predsudky a vrátili sa späť k nábo-ženskému životu.

Čoraz viac sama

Alžbeta ako osobnosť zostávala stále du-chovne osamotená. Nikto ju nechápal. Dlhý čas nemala ani žiadneho duchovného sprievodcu; našla ho až po rokoch v osobe dominikánskeho pátra Heberta. Toho však tiež mohla navštíviť len zriedka.

Počas prvých desiatich rokov manželstva prišla postupne o viacerých svojich blízkych, ktorých mala veľmi rada. Zomrel jej otec, dve sestry, neter i synovec. Alžbeta zostávala čoraz viac sama v prostredí, ktoré bolo voči nej hluché. Našla si teda iný spôsob „vyrozprávania“ svojich úvah, postrehov, radostí i bolestí. Začala si písať denník. Práve ten sa neskôr stal zdrojom manželovho obrátenia, ktorého sa ona sama nedožila, ale bola si ním istá, ako keby už nastalo, o čom svedčí i zápisok z roku 1905, kde o tom priamo hovorí.

Alžbeta v roku 1907 ochorela a viedla už len sedavý spôsob života. Jej problémy s pečenoú sa stále zhoršovali. Neskôr sa tiež musela podrobiť operácii kvôli nádoru na prsníku. Spolu s manželom ešte navštívila Lurdy a 3. mája 1914 zomrela. Hoci svoju sestru prosila, aby jej denníky zničila, ona ju presvedčila, aby jej dovolila dať ich po jej smrti Félixovi, čo sa aj stalo.

Félix bol pri čítaní zápisok svojej ženy tak zasiahnutý veľkosťou jej viery a obety zaňho, že sa obrátil a dokonca vstúpil do

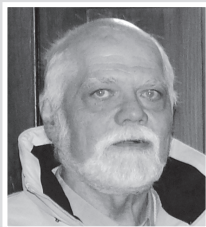
dominikánskeho rádu a ako 62-ročný bol vysvätený za kňaza.

Proces blahorečenia Alžbety Leseurovej sa začal v roku 1936. Oficiálneho vyhlásenia za blahoslavenú sa síce zatiaľ nedočkala, obeta jej života však potvrdzuje, že modlitba a láska zmôžu veľa. Utrpenie ženy, ktorá bola po celý svoj život vnútorne sama a nebolo jej umožnené zdieľať svoje vnútro s človekom, ktorého milovala, prinieslo svoje ovocie v záchrane jeho duše. Félix Leseur strávil v manželstve s Alžbetou 25 rokov, ako kňaz slúžil Bohu 27 rokov. Celé toto obdobie využil nielen na oslavu Boha, ale i na to, aby svetu sprostredkoval poklad odkazu života ženy, ktorá sa stala prostriedkom jeho obrátenia.

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: Tajný denník Alžbety Leseurovej, www.revue.theofil.cz, www.blog.zachej.sk

Foto: Alžbeta a Félix - www.dominikani.sk

Za Ing. Konštantínom Pogorielovom

S hlbokým zármutkom sme prijali správu, že 16. septembra 2021 naše farské spoločenstvo po ťažkej chorobe vo veku 75 rokov navždy opustil milovaný manžel, otec, brat, priateľ, Ing. Konštantín Pogorielov.

Narodil sa v roku 1946 v Bratislave. Detstvo prežil v Bratislave a v Košiciach, kde aj zmaturoval na gymnáziu. V roku 1969 ukončil SVŠT, chemickotechnologickú fakultu v Bratislave. V škole sa zoznámil so svojou manželkou Editkou. V roku 1970 sa im narodil syn Róbert. V Prievidzi spolu žili od roku 1971.

Ešte za totality boli manželia Pogorielovci aktívni v rodinných spoločenstvách, ktoré v tom čase viedol pán František Ondruška. Po páde totality sa aktívne zúčastňovali na živote farnosti vo farskej rade i v modlitbových spoločenstvách.

V roku 1997 absolvovali manželia Pogorielovci ročný kurz prípravy lektorov pre snúbencké nauky a boli v tejto službe aktívni takmer dve desaťročia. Ing. Konštantín Pogorielov vykonával vo farnosti aj služby lektora, mimoriadneho vysluhovateľa svätého prijímania a horlitéľa ružencového bratstva.

Bože, vrúcne prosíme za dušu nášho zosnulého brata. Prijmi ju k sebe do nebeskej vlasti a aj nám daj raz účasť na blaženom živote v nebi, kde žiješ a kraľuješ na veky vekov.

Ahojte, kamaráti!

Chcem sa s vami o niečo podeliť. Keď som mala ísť napísať pre vás tento článok, môj syn sa ma spýtal: „Mami, a o čom ideš písať?“ Povedala som mu, že o samote. No a on mi vraví: „A o akej? Ved' keď veríme, nikdy nie sme sami!“ A mal veľkú pravdu.

Myslel to tak, že v našom srdci je stále prítomný Pán Ježiš, Panna Mária nás ochraňuje a Duch Svätý nás všade sprevádza. A k tomu všetkému dal náš dobrý Nebeský Ocko pri narodení každému z nás vlastného strážneho anjela. Teda aj keď sme fyzicky osamote a nemáme z toho radosť, môžeme sa v srdci spojiť s Pánom Ježišom. On nás miluje a vždy je nám nablízku, keď ho potrebujeme. Stačí tomu veriť a zavolať ho na pomoc – ako aj nášho anjela strážneho.

Ozaj, a má ten váš anjel strážca nejaké meno? 2. októbra slávime sviatok anjelov strážnych – určite mu pri tejto príležitosti nejaké meno dajte. A potom sa zapojte do našej súťaže o najkrajšie anjelské meno!

Vašou úlohou je nakresliť vášho anjela strážneho, dať mu meno a napísať, prečo ste ho nazvali tak, ako ste ho nazvali. Odpovede mi vy alebo vaši rodičia môžete do 25. októbra 2021 poslať na mailovú adresu: m.t.ewelin@gmail.com, prípadne mi ich môžete odovzdať priamo v piaristickej škole.

Potom ich spolu s pátrom Jankom vyhodnotíme a mená výhercov uverejníme v budúcom čísle nášho časopisu Bartolomej.

Už teraz sa na vaše príspevky veľmi teším a prajem vám požehnaný, ružencovej Panne Márii zasvätený októbrový čas!

A buďte zdraví.

Vaša Evka

K R Í Ž O V K A

Tajnička krížovky ukrýva dokončenie výroku sv. Anzelma z Canterbury: „Iba ten, kto vážne uvažoval o tom, aký ťažký je kríž, môže pochopiť, ...?“

Pomôcky: ad hoc, hiát, Suvô, isola	Pestova- teľská sorta, kultivar	Čelo pravidla	Doska na krájanie, miesenie	Talizman	Slovo uvádzajúce želanie al. zmierenie	ULTA, RTU, SKA	Vlastní	Obyvateľ Arábie	Giga- (značka)	Zachytiš na zvukový nosič	Mužské meno 28. 2.	Tsunami Evaluation Coalition
Podliak						Teleso prítahujúce kovy						
						Určená						
Jednohrbá táva									Odporovacia spojka			
									Zhromažde- nie, veľa ľudí			
Veľká žaba							Len pre tento účel (po latinsky)					
Krivka elipsovitého tvary					Chemická zn. dusíka		Nočný podnik				Ženatý muž	Posvätný obraz na drev. alebo kov. tabuli
					Náboženské obrády		1. časť tajničky					
Lenivý človek, tiež ničomník								2. časť tajničky				
								Jamajský hu- dobný žáner				
Spojka		Skratka pre energetické	Ukazovacie zámeno			Myslená priamka			Peňažný poukaz			
			Nanesená horná vrstva			Značka ampéru			Odstráň vađu			
	Európsky parlament			Pomocný biskup v BA						Áno (skrátene)		
	Patriaci mla- dej neveste			Medzera v poriadku						Vyrába lahôdky		
Veľa						Kňaz pomáhajúci farárovi						
						Predložka						
Plocha určená pre lietadlá								Bratislavská mestská časť				
								Trufo, chmuľo				
Plocha, priestor, v 2. páde jednot- ného čísla							Krátky súvislý pohyb					3. časť tajničky
							Zvratné zámeno					
Rímska číslka 500		Vzdialené terminálové jednotky				Turecké priezvisko					Chemická zn. vodíka	
		Niečo				Dvojhĺaska					Americké obch. domy	
Vzdelávajú			Hrob (knižne)	Zármatok					Hudobná stupnica			
				Olga po domácky					Urząd Dozo- ru Technicz.			
Porucha zdravia							Dostali puklinu					
							Lebo (básnický)					
Ostrov po taliansky						Začínate vidieť						
						Označenie parkoviska						
Druh plesnivého syra					Kto / čo vzbudzuje strach							

Tajnička osemsmierovky z minulého čísla znie: „stupňu poznania prírody.“

Prpravila Mária Suríková

Farská kronika

od 29. augusta do 26. septembra 2021

**Do farského spoločenstva sme
sviatosťou krstu prijali:**

Amália Balážová
Adrián Jasiurski
Anna Mastišová
Filip Cagáň
Valentino Vážny
Sofia Puváková
Maxim Chudý
Cyril Kotian
Nina Cibulová
Alžbeta Jelínková
Jakub Pálesch
Ondrej Ištván
Sofia Lacková
Natália Hopková

Manželstvo uzavreli:

Martin Hadry - Katarína Svitková
Miloš Trn - Mariana Golianová
Martin Novotný - Nina Belková
Tomáš Vítek - Marianna Gúčíková
Boris Šimurka - Mária Uríková
Ján Bolfík - Miriama Žilová
Marek Chupek - Michaela Masárová
James Rajesh Andrew Hutchison - Monika
Koščová

**S kresťanskou nádejou na stretnutie vo
večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:**

Emília Ivanišová, 70 r.
Jaroslav Dian, 77 r.
Aurélia Turociová, 85 r.
Milan Bíro, 65 r.
Vladimír Bartek, 89 r.
Karol Ripka, 76 r.
Milan Rybánsky, 81 r.
Mária Ľapušková, 69 r.
Róbert Fabian, 36 r.
Michal Vozík, 65 r.
Margita Šnircová, 86 r.
Konštantín Pogorielov, 75 r.

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače:
EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev,
Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4,
971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,50 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898

e-mail: alozj.vlcko@gmail.com

Vedúca vydania: Petra Humajová

Grafika: Beáta Voskárová

Redaktori: Marek Sabol, Pavol Škovrán-
ek, Jozef Durkot, Elena Cagáňová,
Anna Gálová, Štefan Kollár, Zuzana
Liptáková, Mária Melicherčíková,
Dagmara Pavlove, Mária Pytlová, Eva
Trepáčová, Miroslav Turanský

Kontakt:

tel.: 046/542 28 01, web: www.farapd.sk

e-mail: bartolomej@farapd.sk

adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:

str. 1 - Pavel Melicherčík

str. 2 - Štefan Kollár

str. 3 - Páter Ján Hríb, SchP

str. 35 - Jakub Straňanek a archív školy

str. 36 - Dušan Hricko, OCD, Mária Kve-
tová, pútnici z Prievidze

Tlač: Patria I., spol. s r. o.

Upozornenie:

Redakcia si vyhradzuje právo výberu

a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciamе.

Generálny predstavený rehole piaristov Pedro Aguado navštívil Prievidzu 21. septembra 2021

Návšteva pápeža Františka na Slovensku, 12. - 15. septembra 2021

